

СЛУЖБЕН ВЕСНИК

НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

„Службен весник на СРМ“ излегува по потреба. Рок за рекламации 15 дена. Огласи според тарифата.

Петок, 29 јули 1983

Скопје

Број 24

Год. XXXIX

Претплатата за 1983 година изнесува 1.200 динари. Овој број чини 60 дин. Жиро сметка 40100-603-12498

363.

Врз основа на член 376, став 1, алинеја 6 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, Претседателството на Социјалистичка Република Македонија издава

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАВРШНАТА СМЕТКА ЗА ИЗВРШУВАЊЕ НА РЕПУБЛИЧКИОТ БУЏЕТ ЗА 1982 ГОДИНА

Се прогласува Завршната сметка за извршување на Републичкиот буџет за 1982 година, што Собранието на Социјалистичка Република Македонија ја донесе на одделни седници на Соборот на здружениот труд, Соборот на општините и Општествено-политичкиот собор, одржани на 14. VII. 1983 година.

Број 08-1992
14 јули 1983 година
Скопје

Претседател
на Претседателството на СРМ,
Благоја Талески, с. р.

Претседател
на Собранието на СРМ,
Бошко Станковски, с. р.

ЗАВРШНА СМЕТКА ЗА ИЗВРШУВАЊЕ НА РЕПУБЛИЧКИОТ БУЏЕТ ЗА 1982 ГОДИНА

Член 1

Остварените приходи и извршените расходи во 1982 година изнесуваат:

— приходи	10.596.656.500 динари
— расходи	10.482.000.030 динари
— вишок на приходи	114.656.470 динари

ПРЕГЛЕД

за извршувањето на билансниот дел на Републичкиот буџет за 1982 година

І. ПРИХОДИ

Класификационен број форма на приходи	СРЕДСТВА	Предвидено по буџетот	Предвидено по ребалансот и дополнителните измени	Извршено
1. НЕПОСРЕДНИ ИЗВОРНИ ПРИХОДИ				
ВИД 01 — ДАНОК НА ДОХОД НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА ЗДРУЖЕНИОТ ТРУД				
01—1 Данок на доход на организациите на здружениот труд		880.000.000	880.000.000	949.934.795
ВИД 02 — ДАНОЦИ ОД ЛИЧЕН ДОХОД				
02—1—1 Републички данок од личен доход на работниците		671.000.000	671.000.000	740.876.730
02—1—2 Данок од личен доход на работниците (од продолжена работа и од работа на пензионери)		80.000.000	80.000.000	68.842.394

Член 2

Вишокот на приходите во износ од 114.656.470 динари ќе се користи и тоа:

— за намирување на обврската на Републиката за завршување на изградбата и опремување на објектите од областа на здравството, според Општествениот план на Социјалистичка Република Македонија за периодот од 1981 до 1985 година, во износ од 55.156.470 динари;

— за учество на Републиката во покривање на трошоците за одбележување на јубилејни историски настани, во износ од 11.000.000 динари;

— за учество на Републиката во изградба на училищен центар за железнички и ПТТ сообраќај, во износ од 27.500.000 динари;

— за спроведување на анкета за приходите и потрошувачката на домаќинствата во 1983 година, во износ од 4.000.000 динари и

— за учество во покривање на загубата по завршна сметка за 1982 година на Студентскиот центар „Скопје“, во износ од 17.000.000 динари.

Распоредот на средствата за поблиски намени и по корисници ќе го изврши Извршниот совет на Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

Член 3

Прегледот за извршувањето на билансниот дел на Републичкиот буџет за 1982 година и Посебниот дел на Завршната сметка се составен дел на оваа завршна сметка.

Член 4

Завршната сметка и Прегледот за извршувањето на билансниот дел на Републичкиот буџет за 1982 година ќе се објават во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

1	2	3	4	5
02—3	Данок од личен доход од вршење на земјоделска дејност	50.000.000	50.000.000	82.518.335
	ВИД 03 — ДАНОК НА ПРОМЕТ НА ПРОИЗВОДИ И УСЛУГИ ВО ПРОМЕТОТ НА НЕДВИЖНОСТИ И ПРАВА			
03—1	Основен данок на промет на производи	4.900.000.000	4.900.000.000	4.792.137.427
	Посебен републички данок	994.000.000	994.000.000	1.075.668.133
	ВИД 07 — ПРИХОДИ СПОРЕД ПОСЕБНИ ПРОПИСИ, ПРИХОДИ НА РЕПУБЛИЧКИТЕ ОРГАНИ И ОРГАНИЗАЦИИ И ДРУГИ ПРИХОДИ			
07—1	Приходи според посебни прописи	40.000.000	40.000.000	66.362.823
07—2	Приходи на републичките органи и организации	15.000.000	15.000.000	7.343.740
07—4	Други приходи	40.000.000	40.000.000	20.402.123
	ВКУПНО НЕПОСРЕДНИ ИЗВОРНИ ПРИХОДИ	7.670.000.000	7.670.000.000	7.804.086.500
	2. ПРИМЕНИ ТРАНСФЕРНИ СРЕДСТВА			
	ВИД 08 — ТРАНСФЕРНИ СРЕДСТВА ОД ДРУГИТЕ ОПШТЕСТВЕНО-ПОЛИТИЧКИ ЗАЕДНИЦИ			
08—2	Дополнителни средства	2.830.000.000	2.830.000.000	2.792.570.000
	ВКУПНО ПРИХОДИ:	10.500.000.000	10.500.000.000	10.596.656.500

И. РАСХОДИ

Класификационен број	РАСХОДИ ОДНОСНО РАСПОРЕД НА ПРИХОДИТЕ	Предвидено со буџетот	Предвидено во ребалансот и дополнителните измени	Извршено
1	2	3	4	5
	ОСНОВНА НАМЕНА 01 — СРЕДСТВА ЗА РАБОТА НА РЕПУБЛИЧКИТЕ ОРГАНИ И ОРГАНИЗАЦИИ			
01—1	Средства што работниците ги стекнуваат како доход	1.416.617.000	1.116.417.000	1.412.823.630
01—2	Материјални трошоци	511.620.000	562.820.000	562.083.851
01—3	Посебни намени	385.812.000	388.762.000	383.139.000
	Вкупно ОСНОВНА НАМЕНА 01:	2.313.949.000	2.367.999.000	2.358.046.481
	ОСНОВНА НАМЕНА 02 — НАРОДНА ОДБРАНА И ОПШТЕСТВЕНА САМОЗАШТИТА			
02—2	Народна одбрана	398.693.000	397.193.000	396.993.000
	Вкупно ОСНОВНА НАМЕНА 02:	398.693.000	397.193.000	396.993.000
	ОСНОВНА НАМЕНА 03 — ПРОШИРУВАЊЕ НА МАТЕРИЈАЛНАТА ОСНОВА НА ТРУДОТ НА РЕПУБЛИЧКИТЕ ОРГАНИ И ОРГАНИЗАЦИИ			
03—1	Тековни вложувања	290.146.000	290.146.000	290.146.000
03—2	Отплата на анuitети	138.500.000	138.500.000	138.175.769
	Вкупно ОСНОВНА НАМЕНА 03:	428.646.000	428.646.000	428.321.769
	ОСНОВНА НАМЕНА 04 — ПОТТИКНУВАЊЕ НА РАЗВОЈОТ НА СТОПАНСТВОТО И ПОТТИКНУВАЊЕ НА ПОВРЗИОТ РАЗВОЈ НА СТОПАНСКИ НЕДОВОЛНО РАЗВИЕНИТЕ ПОДРАЧЈА			
04—2	Компензации, премии, регреси, стоконни резерви и додатно поттикнување на извозот	1.291.950.000	1.291.950.000	1.288.293.366
04—2	Други средства за поттикнување на развојот на стопанството и интервенции во стопанството	52.050.000	52.050.000	52.050.000
	Вкупно ОСНОВНА НАМЕНА 04:	1.344.000.000	1.344.000.000	1.340.343.366

1	2	3	4	5
ОСНОВНА НАМЕНА 06 — ТРАНСФЕРНИ СРЕДСТВА НА ДРУГИТЕ ОПШТЕСТВЕНО-ПОЛИТИЧКИ ЗАЕДНИЦИ				
05—1	Придонес на Републиката за Буџетот на Федерацијата	4.600.500.000	4.508.900.000	4.508.910.000
05—2	Дополнителни средства	334.944.000	334.944.000	334.944.000
	Вкупно ОСНОВНА НАМЕНА 05:	4.935.444.000	4.843.844.000	4.843.854.000
ОСНОВНА НАМЕНА 06 — ФИНАНСИРАЊЕ НА ОПШТЕСТВЕНИТЕ ДЕЈНОСТИ				
06—1	Непосредно финансирање			
06—1—1	Образование	72.651.000	71.601.000	71.303.500
06—1—2	Наука	15.266.000	15.266.000	15.216.000
06—1—3	Култура	20.170.000	20.170.000	20.000.000
06—1—6	Социјална заштита	276.200.000	250.700.000	248.550.000
06—1—8	Здравствена заштита	165.266.000	169.266.000	169.180.000
06—1—9	Пензиско-инвалидска заштита	336.000.000	336.000.000	336.000.000
	Вкупно ОСНОВНА НАМЕНА 06:	885.553.000	863.003.000	860.249.500
ОСНОВНА НАМЕНА 07 — ДРУГИ ОПШТИ ОПШТЕСТВЕНИ ПОТРЕБИ				
07—2	Општествено-политички и општествени организации	119.576.000	115.806.000	115.306.000
	Вкупно ОСНОВНА НАМЕНА 07:	119.576.000	115.806.000	115.306.000
ОСНОВНА НАМЕНА 08 — ИЗДВОЈУВАЊЕ ВО РЕЗЕРВИТЕ НА РЕПУБЛИКАТА				
08—1	Издвојување во постојаната резерва на Републиката	43.305.000	43.305.000	44.645.091
08—2	Тековна буџетска резерва	27.834.000	94.204.000	93.468.780
	Вкупно ОСНОВНА НАМЕНА 08:	71.139.000	137.509.000	138.113.871
ОСНОВНА НАМЕНА 09 — ОРОЧЕНИ И ИЗДВОЕНИ СРЕДСТВА И ОБВРСКИ ОД МИНАТИТЕ ГОДИНИ				
09—4	Обврски по задолжување од минатите години	3.000.000	2.000.000	772.043
	Вкупно ОСНОВНА НАМЕНА 09:	3.000.000	3.000.000	772.043
	ВКУПНО РАСХОДИ (од 01 до 09):	10.500.000.000	10.500.000.000	10.482.000.030

364.

Врз основа на член 376, став 1, алинеја 6 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, Претседателството на Социјалистичка Република Македонија издава

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УГОСТИТЕЛСКАТА И ТУРИСТИЧКАТА ДЕЈНОСТ

Се прогласува Законот за угостителската и туристичката дејност, што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на седницата на Соборот на здружениот труд, одржана на 14 јули 1983 година.

Бр. 08-2023

14 јули 1983 година

Скопје

Претседател
на Претседателството на СРМ,
Благоја Талески, с. р.
Претседател
на Собранието на СРМ,
Бошко Станковски, с. р.

ЗАКОН

ЗА УГОСТИТЕЛСКАТА И ТУРИСТИЧКАТА ДЕЈНОСТ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат условите и начинот за вршење на угостителската и туристичката дејност.

Член 2

Под угостителска дејност, во смисла на овој закон, се смета приготвување на храна и давање на услуги за исхрана, приготвување и послужување со пијалаци и напивки, како и вршење на услуги за сместување и кампирање.

Не се смета за угостителска дејност послужување на топли и ладни напивки и поедноставни јадења, кои за потребите на своите работници, односно членови на работната заедница ги организираат во своите простории организациите на здружениот труд и други самоуправни организации и заедници, државните органи, општествено-политичките и другите општествени организации и здруженија на граѓани, доколку со овој закон не е поинаку определено.

Член 3

Угостителска дејност можат да вршат организации на здружениот труд (угостителски организации), угостителските училишта, односно угостителските училишни центри и организации специјализирани за одмор и рекреација на деца и младици.

Угостителска дејност можат да вршат и работните луѓе кои самостојно вршат дејност со личен труд со средства во сопственост на граѓани (самостојни угостители).

Член 4

Под туристичка дејност во смисла на овој закон, се смета: организирање и спроведување на туристички патувања и излети во земјата и странство; давање во наем пловни објекти и услуги со пловни објекти за спорт и разонода; работите на развивање и организирање посебни видови туризам (здравствен, ловен, и други); давање под наем возила; вршење услуги со туристички водичи; про-

давање и посредување при продажбата на угостителски и други туристички услуги, посредување при осигурување на патници и туристи; менувачки работи; работите околу издавање соби од страна на домаќинствата; продавање влезници за спортски, културни и други приредби; продавање на возни билети; прибавување на патни исправи; давање на туристички информации; продавање на туристичка литература и други производи што вообичаено се продаваат во туристичкиот промет, како и продавање на лотарија, експрес лотарија, спортска прогноза и лото.

Член 5

Туристичка дејност можат да вршат организациите на здружениот труд (туристички организации).

Туристичките сојузи, туристичките друштва општествено-политичките организации и заедници, здруженијата на граѓани и други даватели на туристички услуги, под условите утврдени со овој закон, можат да даваат одделни туристички услуги во рамките на своите функции и задачи, но тие услуги не можат да им бидат основна дејност.

Општествено-политичките и другите општествени организации и заедници, како и здруженијата на граѓани можат да даваат одделни туристички услуги на своите членови.

Член 6

Организациите на здружениот труд и другите самоуправни организации и заедници, државните органи, општествено-политичките и другите општествени организации, здруженијата на граѓани, под условите определени со овој закон, можат да даваат угостителски услуги за своите работници и членовите на нивните семејства, за работниците и членовите на нивните семејства на работните заедници на тие организации, односно заедници и органи, на работниците и членовите на нивните семејства на други организации на здружениот труд, самоуправните организации и заедници, на граѓаните, како и на членовите на општествено-политичките организации и на здруженијата на граѓаните.

Услугите од став 1 на овој член, што се даваат на работниците и на членовите на нивните семејства, на други организации на здружениот труд и самоуправните организации и заедници се вршат врз основа на договор.

Објектите во кои се даваат угостителските услуги од став 1 на овој член носат назив „општествена исхрана“ или „ресторан за општествена исхрана“, односно „одморалиште“ заедно со фирмата на основачот.

Член 7

За вршење на угостителската дејност мораат да бидат исполнети пропишаните минимални технички услови во поглед на изградбата и опремувањето на деловните простории и простори, како и пропишаните хигиенско-технички услови.

Член 8

Лицата кои работат на приготвување на храна и послужуваат гости во угостителските организации, треба да ја имаат потребната стручна подготовка и да ги исполнуваат пропишаните здравствени услови.

Член 9

Одредбите од овој закон за вршење на угостителската дејност соодветно се применуваат и на угостителските услуги од член 6 на овој закон, доколку со овој закон не е поинаку определено.

Член 10

Одредбите од овој закон не се однесуваат на давањето услуги за исхрана и сместување во социјални, здравствени и воспитно-образовни, воспитно-поправни и други установи, како и на организациите кои даваат угостителски услуги за исхрана и сместување во објектите на Југословенската народна армија, односно објектите што ги осно-

ва Сојузниот секретаријат за народна одбрана и други установи и единици од областа на народната одбрана.

II. УГОСТИТЕЛСКА ДЕЈНОСТ

Заеднички одредби

Член 11

Угостителските организации и самостојните угостители се должни:

1. угостителската дејност да ја вршат според одредбите од овој закон и деловните обичаи во угостителството и да даваат угостителски услуги, кои, согласно со прописите и обичаите во угостителството, спаѓаат во предметот на нивното работење;

2. да ги истакнат цените за сместување (пансион, полупансион и соба со појадок) и висината на таксата за престој во секоја соба и рецепција и на гостите да им овозможат увид во нив;

3. да ги истакнат цените на услугите на начин достапен на гостите;

4. за секоја извршена угостителска услуга да издадат блок-регистар од касата или сметка со евидентен број;

5. да донесат нормативи за трошењето на прехранбените производи и пијалаци за одделни услуги за исхраната и пијалаци и тие да ги даваат во количество и квалитет кој одговара на тие нормативи;

6. најдоцна во рок од десет дена од денот на приемот да одговорат на барањето за резервација на услугите;

7. секоја година да доставуваат податоци за цените на услугите за сместување за идната година до надлежната организација за издавање ценовници за странски пазар, во определениот рок, освен самостојните угостители и

8. да ги истакнат називот и категоријата на угостителскиот објект.

Одредбите на овој член не се однесуваат за давање на угостителски услуги во објектите наменети за одмор и рекреација на деца и младинци.

Одредбите од точките 6 и 7 на овој член не се однесуваат на давање угостителски услуги во сообраќајни објекти кои вршат јавен превоз.

Член 12

Угостителските организации и самостојните угостители, угостителската дејност ја вршат во текот на целата година или само во определен временски период (сезонски).

Угостителската дејност се врши сезонски, доколку угостителските организации и самостојните угостители работат еднопозруго најмногу пет месеци во текот на годината.

Член 13

Угостителската дејност се врши во деловни простории и деловни простори кои се наменети и опремени за давање угостителски услуги (угостителски објекти).

Угостителската дејност може да се врши и во деловни простории, во кои се врши друга дејност ако за вршење на угостителската дејност се исполнети пропишаните услови.

Одделни угостителски услуги можат да се даваат во простории и места надвор од деловните простории и деловните простори на угостителските објекти, доколку се вршат според одредбите на овој закон.

Просториите и местата од став 3 на овој член ги определува општинскиот орган на управата надлежен за работите на угостителството и туризмот.

Член 14

Називот на угостителскиот објект се определува според видот на угостителските услуги што претежно се даваат во тој објект.

Угостителските објекти според видот на угостителските услуги имаат назив: хотел, мотел, пансион, туристичка населба, ноќевалиште, одморалиште, камп, камп-дуќан, ресторан, експрес-ресторан, ресторан на самопослужување, млечен ресторан, ресторан бавча, народна кујна, Кебапчилица, кафеана, гостилница, снек-бар, кафе-бар, ноќен бар, кабаре, чајилница, пивница, бифе, киоск и диско клуб.

Угостителскиот објект од став 2 на овој член може да има само еден назив.

Според видовите на угостителските услуги, угостителските објекти можат да имаат и друг назив од називите утврдени во став 2 на овој член.

Републичкиот комитет за општостопански работи и пазар по претходно мислење на Стопанската комора на Македонија, утврдува дали за објектите од став 4 на овој член називот одговара на обичаите во угостителството и определува минимални технички услови.

Угостителскиот објект може да го промени називот доколку се исполнети пропишаните услови за друг вид на угостителски објекти.

Член 15

Угостителските организации и самостојни угостители можат да даваат угостителски услуги во конфекционирана состојба во подвижни објекти надвор од своите деловни простории и деловното седиште во случај на организирани собири, прослави, саеми, изложби, туристички, културни, спортски и други видови манифестации, како и за време на туристичка сезона (плажи, зимски спортски центри и слично).

Услугите од став 1 на овој член можат да се даваат со одобрение од општинскиот орган на управата надлежен за работите на угостителството и туризмот, доколку се исполнети пропишаните хигиенско-технички услови.

Член 16

Угостителските организации и самостојните угостители доколку изведуваат вечерни музички или забавни програми, можат да наплатуваат билети на име резервација или да ги зголемат цените на угостителските услуги.

Услугите во угостителските објекти од став 1 на овој член не можат да се условуваат со наплатување на задолжителна консумација.

Член 17

Минималните технички услови што треба да ги исполнуваат угостителските објекти и објектите наменети за одмор на деца и младина, објектите во кои се даваат угостителски услуги од член 6 на овој закон како и видовите на угостителските услуги и казнените мерки за нивно непочитување ги пропишува Републичкиот комитет за општостопански работи и пазар, по претходно мислење од Стопанската комора на Македонија.

Угостителските објекти за сместување се распоредуваат во категории според условите што ги исполнуваат

Услови за категоризација на угостителските објекти од став 2 на овој член и казни мерки за нивно непочитување пропишува Републичкиот комитет за општостопански работи и пазар по претходно мислење на Стопанската комора на Македонија.

Член 18

Угостителските организации и самостојните угостители можат да вршат и други дејности, со кои непосредно се помага во вршењето на угостителската дејност или е вообичаено тие дејности да се вршат покрај угостителската дејност (споредни дејности) доколку ги исполнуваат пропишаните услови за вршење на тие дејности.

Самостојните угостители при вршењето на споредните дејности не можат да даваат услуги на трети лица.

Член 19

Стручната подготовка, што мораат да ја имаат работниците во угостителските организации од член 8 на овој закон, се определува во самоуправниот општ акт на организацијата на здружениот труд.

Самостојни угостители

Член 20

За вршење на угостителска дејност самостојните угостители основаат угостителски дуќан.

Член 21

Самостојните угостители можат да го здружуваат својот труд и средства на трудот со други угостители во заеднички угостителски дуќан.

Самостојните угостители можат со договор да го здружуваат својот труд и средства на трудот со работниците на организациите на здружениот труд во различни видови и форми на деловна соработка.

Член 22

Предметот на работење на угостителскиот дуќан се определува според видовите на угостителските услуги, обичаите во угостителството и начинот на вршење на тие услуги.

Угостителскиот дуќан може да врши еден или повеќе видови на угостителски услуги.

Самостојните угостители можат да основаат: мотел, пансион, ноќевалиште, камп-дуќан, ресторан, народна кујна, Кебапчилица, кафеана, гостилница, кафе-бар, чајилница, бифе и киоск.

Член 23

Угостителските дуќани што вршат угостителски услуги за сместување можат да имаат најмногу 20 легла.

Член 24

Самостојниот угостител може, покрај угостителската дејност, како основна дејност, без решение да врши и споредна дејност, која е во врска со неговата основна дејност, а е вообичаена во угостителството (продавање на преработки од тутун, кибрити, разгледници, сувенири, издавање на чамци, чадори, спортски реквизити под наем и слично).

Во угостителскиот дуќан може да се организира забавна програма преку касети, плочи, дубокс, како и музика по програма.

а) Основање на угостителски дуќан

Член 25

Угостителски дуќан може да основа лице кое ги исполнува следниве услови:

1. да е деловно способно;
2. да има пропишана стручна подготовка за вршење на определен вид угостителски услуги и да ги исполнува пропишаните здравствени услови;
3. да не му е забрането самостојно вршење на угостителска дејност со правосилна судска пресуда или со решение за прекршок;
4. да не е осудувано за кривични дела против основите на социјалистичкото самоуправно општествено уредување и безбедноста на СФРЈ и кривични дела против другите општествени вредности: неовластено производство и пуштање во промет на опојни дроги, овозможување на уживање на опојни дроги, посредување во вршење проституција и производство и растурање на порнографски списи;
5. да обезбеди деловни простории, кои одговараат на пропишаните минимални технички услови во поглед на изградбата, уредите, опремата и здравствено-техничките услови пропишани за определен вид на угостителски дуќан;
6. да не е во работен однос и да не врши друга дејност со личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓани;
7. да не е на редовно школување и
8. да ги има намирено сите обврски за општо-општествени и заеднички потреби.

Вработените лица, односно лицата кои вршат друга дејност со личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓани, можат да добијат решение за основање на угостителски дуќан пред да им престане работниот однос, односно пред да престанат да вршат друга дејност со личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓани.

Лицата од став 2 на овој член не можат да започнат со вршење на угостителска дејност додека не достават доказ дека им престанал работниот однос, односно престанале да вршат друга дејност со личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓани.

Член 26

Решение за основање на угостителски дуќан издава општинскиот орган на управата надлежен за работите на угостителството и туризмот, на чие подрачје е седиштето на угостителскиот дуќан.

Решението содржи:

1. лично име на самостојниот угостител;
2. вид на угостителскиот дуќан;
3. деловно седиште на угостителскиот дуќан;
4. обврска угостителскиот дуќан да почне со работа во рок од 6 месеци од денот на добивањето на решението;

5. означување дали угостителската дејност се врши само сезонски и

6. назив (фирма) под кој угостителскиот дуќан ќе работи.

Ако се основа заеднички угостителски дуќан решението за основање мора да ги содржи личните имиња на сите основачи.

Член 27

Општинскиот орган на управата надлежен за работите на угостителството и туризмот ќе му достави на општинскиот орган на приходи препис од издаденото решение за основање, односно за престанок на угостителскиот дуќан.

Член 28

Угостителскиот дуќан се запишува во регистарот на угостителските дуќани.

Регистарот го води општинскиот орган на управата што го издал решението.

Уписот на угостителскиот дуќан во регистарот се врши по службена должност, во рок од 10 дена од денот на издавањето на решението за основање на угостителскиот дуќан.

Со запишување во регистарот угостителскиот дуќан се смета за основан.

Републичкиот комитет за општостопански работи и пазар ќе го пропише образецот на регистарот на угостителските дуќани и начинот на неговото водење.

б) Стручна подготовка

Член 29

Лицето кое основа угостителски дуќан треба да има стручна подготовка за вршење на угостителска дејност со личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓани.

Член 30

Под стручна подготовка за вршење на угостителска дејност, во смисла на овој закон, се подразбира стручен степен на квалификуван угостителски работник, најмалку трет степен на стручна подготовка на средното насочено образование од угостителска струка.

Во смисла на став 1 од овој член се смета дека има стручна подготовка и лицето кое има завршено више или високо образование од угостителска насока.

в) Деловно седиште

Член 31

Угостителскиот дуќан има деловно седиште.

Деловното седиште на угостителскиот дуќан се определува според местото каде што се деловните простории.

Член 32

Угостителскиот дуќан ја врши дејноста во деловни простории.

Самостојните угостители за вршење на угостителски услуги можат до деловните простории на угостителскиот дуќан да уредат летни бавчи, со претходно решение од општинскиот орган на управата надлежен за работите на угостителството и туризмот.

Член 33

Самостојниот угостител може да изврши промена на деловните простории и на деловното седиште на угостителскиот дуќан, без издавање на ново решение за вршење на угостителска дејност со самостоен личен труд со средства во сопственост на граѓани.

Промената на деловното седиште се запишува во регистарот на угостителските дуќани.

Член 34

Угостителскиот дуќан работи под фирма, во која е содржано личното име на самостојниот угостител и видот на угостителскиот дуќан. На фирмата можат да се внесат и други ознаки.

На фирмата на заедничкиот угостителски дуќан мора да биде назначено дека е заеднички угостителски дуќан и личното име најмалку на еден од основачите.

Фирмата на угостителскиот дуќан мора да биде истакната над или покрај влезот на угостителскиот дуќан.

г) Водење на угостителскиот дуќан

Член 35

Самостојниот угостител, на кого му е издадено решението за основање на угостителски дуќан, лично го води угостителскиот дуќан и ги врши работите во него.

По исклучок, самостојниот угостител, може угостителскиот дуќан да го води преку раководител, односно привремено да го запре неговото водење, и тоа:

1. за време на болест;
2. за време на користење на одмор или отсуство по која и да е друга основа над 30 дена;
3. за време на отслужување, или дослужување на воена обврска или вршење на друга јавна служба;
4. во случај на притвор;
5. во случај на издржување казна затвор до 6 месеци и

6. при вршењето на поголеми поправки на деловните простории или опремата.

Барањето за водење на угостителски дуќан преку раководител, односно привремено запирање на угостителскиот дуќан, се поднесува во рок од 8 дена од денот на настанатите причини од став 2 на овој член до општинскиот орган на управата надлежен за работите на угостителството и туризмот.

Решението од став 3 на овој член не е потребно ако привременото запирање на водењето на угостителскиот дуќан трае помалку од 30 дена.

Водењето преку раководител, односно привременото запирање во случаите од став 2 на овој член, може да се одобри само додека постојат тие причини, а најдолго до една година.

Општинскиот орган на управата надлежен за работите на угостителството и туризмот, може да го продолжи рокот од став 5 на овој член во случаите од став 2 точки 1, 3 и 6 на овој член.

Раководителот мора да ги исполнува условите од член 25 на овој закон, освен точката 5.

Член 36

Решението за водење на угостителскиот дуќан преку раководител, односно за привремено запирање на угостителскиот дуќан над 30 дена го издава општинскиот орган на управата надлежен за работите на угостителството и туризмот.

Привременото запирање на угостителскиот дуќан се истакнува на влезната врата на угостителскиот дуќан.

Член 37

Самостојниот угостител е должен да го пријави продолжувањето на водењето на угостителскиот дуќан на општинскиот орган на управата надлежен за работите на угостителството и туризмот во рок од 8 дена од денот на престанокот на причината поради која настанало привременото запирање на водењето на угостителскиот дуќан.

д) Заеднички угостителски дуќан

Член 38

Заеднички угостителски дуќан можат да основаат најмногу тројца самостојни угостители кои го здружуваат својот труд и средствата на трудот за вршење на угостителска дејност.

Самостојните угостители кои основаат заеднички угостителски дуќан мораат да ги исполнуваат условите пропишани за основање на угостителски дуќан.

Член 39

Самостојните угостители кои основаат заеднички угостителски дуќан со договор ги уредуваат меѓусебните односи.

Договорот од став 1 на овој член содржи:

1. имиња на основачите — самостојните угостители;
2. предмет на работењето;
3. деловно седиште;
4. начин на водењето на заедничкиот угостителски дуќан;
5. материјална одговорност спрема трети лица;
6. начин на утврдување на распределба на доходот;
7. начин и услови за истапување на одделни основачи од заедничкиот угостителски дуќан и за пристапот на нови самостојни угостители и
8. начин на престанување на работа на заедничкиот угостителски дуќан.

За обврските на заедничкиот угостителски дуќан основачите одговараат солидарно со целокупниот свој имот.

Член 40

Договорот од член 39 се приложува кон барањето за издавање одобрение за основање на заеднички угостителски дуќан.

Основањето на заедничкиот угостителски дуќан го одобрува општинскиот орган на управата надлежен за работите на угостителството и туризмот на општината на чие подрачје се наоѓа седиштето на заедничкиот угостителски дуќан.

Член 41

Истапувањето на самостојниот угостител од заедничкиот угостителски дуќан и пристапувањето на нов самостоен угостител во заедничкиот угостителски дуќан мора да се пријави на општинскиот орган на управата надлежен за работите на угостителството и туризмот кој за тоа донесува решение и ги запишува измените во регистарот.

Член 42

На работењето и престанокот на заедничкиот угостителски дуќан соодветно се применуваат одредбите на овој закон кои се однесуваат на работењето и престанокот на угостителскиот дуќан.

ѓ) Дополнителен труд на други лица

Член 43

Самостојниот угостител, односно заедничкиот угостителски дуќан врз основа на договорот за вработување, може да вработи до пет работници.

Самостојниот угостител, односно заедничкиот угостителски дуќан може, по исклучок, во деновите на викенд, празници, пригодни прослави и манифестации да користи дополнителен труд од

поголем број работници, врз основа на решение од општинскиот орган на управата надлежен за работите на угостителството и туризмот.

Член 44

Како дополнителен труд од други лица, во смисла на овој закон, се вбројуваат и членовите на неговото потесно семејство, освен брачниот другар, ако тоа им е единствено занимање.

Член 45

Не се смета како дополнителен труд на други лица работата на учениците од угостителските училишта, кои се наоѓаат на образовна работна практика, како и работата на лицата кои изведуваат забавна програма, доколку се регистрирани како слободни уметници во соодветни здруженија.

Угостителските училишта и угостителските училишни центри, можат со самостојните угостители, односно заедничкиот угостителски дуќан кои имаат стручна подготовка најмалку за квалификуван угостителски работник, да склучат договор за вршење на практична обука на нивните ученици. Договорот може да се оклучи, ако угостителскиот дуќан по својата опрема и организација одговара за изведување на практичната работа од наставната програма.

е) Деловна соработка на самостојниот угостител со организациите на здружениот труд и општествените организации

Член 46

Самостојниот угостител може со договор или самоуправниот спогодба, својот труд и средства на трудот да ги здружува со работниците на организациите на здружениот труд во различни облици на деловна соработка.

Самостојниот угостител рамноправно учествува во управувањето со заедничките работи и заеднички одлучува во распределбата на доходот остварен со таа соработка, сразмерно на својот придонес во остварувањето на тој доход.

Член 47

Самостојниот угостител може, за организација на здружениот труд или друга самоуправни организација и заедница да врши определени угостителски услуги за нивните потреби врз основа на договор во писмена форма.

Угостителските услуги од став 1 на овој член можат да се вршат во просториите на организациите на здружениот труд, другите самоуправни организации и заедници, или на некое друго место (градилиште и сл.).

ж) Престанок на угостителскиот дуќан

Член 48

Угостителскиот дуќан престанува со работа:

1. со смртта на самостојниот угостител;
2. со одјавување;
3. ако дополнително се утврди дека самостојниот угостител решението за основање на угостителски дуќан го добил врз основа на лажни исправи;
4. ако самостојниот угостител ја изгуби деловната способност;
5. ако на самостојниот угостител му биде изречена мерка за безбедност — забрана за вршење на угостителска дејност;
6. ако самостојниот угостител биде осуден на издржување казна затвор во траење подолго од 6 месеци;
7. ако самостојниот угостител не почне со работа во рок од 6 месеци од денот на издавањето на решението за вршење на угостителска дејност;
8. ако самостојниот угостител престане да ги исполнува условите за основање на угостителски дуќан;

9. ако самостојниот угостител стапи во заеднички угостителски дуќан или ако основа договор-на организација на здружениот труд;

10. ако во рок од една година не ги намира пристигнатите обврски за општи општествени и заеднички потреби;

11. и во други случаи предвидени со закон.

Престанокот на угостителскиот дуќан го утврдува општинскиот орган на управата надлежен за работите на угостителството и туризмот, во рок од 10 дена од денот на настапувањето на основот за престанок.

Угостителскиот дуќан се брише од регистарот на угостителски дуќани, по правосилноста на решението за неговиот престанок.

Член 49.

Заедничкиот угостителски дуќан не престанува со работа, доколку кај едниот од основачите настапат услови за престанок на вршење угостителска дејност. Основачите се должни во рок од 15 дена од денот на настапувањето на условите за престанок на вршење угостителска дејност на едниот од основачите да го известат општинскиот орган на управата надлежен за работите на угостителството и туризмот.

Член 50

Во случај на смрт или губење на деловната способност на самостојниот угостител, неговиот брачен другар, односно малолетните деца, можат да продолжат со водењето на угостителскиот дуќан, сами или преку работодаводител, доколку ги исполнуваат условите за основање на угостителски дуќан.

Член 51

Продолжувањето на водењето на угостителскиот дуќан во случај од член 50 на овој закон, задолжително се пријавува на органот на управата надлежен за работите на угостителството и туризмот, во рок од 6 месеци од смртта, односно губењето на деловната способност на самостојниот угостител.

з) Вршење на услуги за сместување и исхрана од страна на домаќинствата

Член 52

Домаќинствата можат да ги користат своите станбени простории, како и зградата што сопственикот и неговите членови сезонски или повремено ја користат за одмор и закрепнување, за вршење услуги за сместување, односно сместување и исхрана на патници и туристи, како и на други лица, под условите определени со овој закон.

Домаќинствата од став 1 на овој член можат да издаваат најмногу 10 легла за сместување, односно да вршат услуги за сместување и исхрана најмногу за 10 лица.

Домаќинствата се должни, во просторијата во која се вршат услугите, на видно место да ја истакнат категоријата на собата, цените на леглата и услугите за исхрана.

Домаќинствата можат да вршат услуги за сместување, односно сместување и исхрана и за потребите на организациите на здружениот труд кои вршат угостителска дејност.

Домаќинствата не можат да користат дополнителен труд на други лица, освен на членовите на своите семејства кои живеат во заедничко домаќинство.

Член 53

Просториите и опремата на домаќинствата од член 52 на овој закон мораат да ги исполнуваат пропишаните здравствени и хигиенски услови.

Член 54

Домаќинствата вршат услуги за сместување, односно сместување и исхрана само преку угостителските организации, туристичките организации, туристичките сојузи, односно туристичките друштва.

За вршење на услугите од став 1 на овој член, се склучува договор.

Член 55

Решението за вршење на услуги за сместување, односно за сместување и исхрана во домаќинствата, го издава општинскиот орган на управата надлежен за работите на угостителството и туризмот.

Барањето за вршење на услуги за сместување, односно за сместување и исхрана од став 1 на овој член, не може да се одбие, ако лицето ги исполнува условите пропишани со овој закон.

Во барањето за издавање на решението од став 1 на овој член домаќинствата се должни да ја означат категоријата на собите и цените на леглата и на услугите за исхрана, доказ дека не боледуваат од заразни болести и дека ги исполнуваат условите од точката 4 од член 25 на овој закон.

Издаденото решение се регистрира кај општинскиот орган на управата надлежен за работите на угостителството и туризмот.

Кампирање

Член 56

Под кампирање, во смисла на овој закон, се подразбира престој на лица за одмор и разонода во шатори, камп-куќички, приколки и други слични објекти.

Член 57

Камповите мораат да ги исполнуваат условите определени со прописите за категоризација на угостителските објекти за сместување, здравствените и минималните технички услови.

Член 58

Угостителските и туристичките организации можат да основаат камп.

Член 59

Граѓаните можат да основаат кампови како угостителски дуќани (камп-дуќан) или да изнајмуваат земјиште за кампирање без да основаат камп-дуќан.

Граѓаните од став 1 на овој член не можат да користат дополнителен труд од други лица.

Член 60

Општинскиот орган на управата надлежен за работите на угостителството и туризмот издава решение за основање на камп, камп-дуќан, односно за изнајмување на земјиште за кампирање согласно со просторниот, односно урбанистичкиот план.

Член 61

Во кампот и камп-дуќанот се утврдува куќниот ред.

На влезот на кампот или на друго видно место мора да биде истакнат ценовникот за користење на просторот за кампирање, категоријата на кампот, како и другите услуги што ги врши кампот.

Давање на угостителски услуги на нудисти

Член 62

Угостителски услуги на нудисти можат да се даваат во угостителските објекти и камповите на угостителските и туристичките организации.

На влезот на угостителскиот објект, односно кампот во кој се даваат услуги на нудисти, покрај називот на објектот се става и ознака дека во тој објект се даваат угостителски услуги на нудисти.

III ТУРИСТИЧКА ДЕЈНОСТ

Член 63

Посредување во туристичкиот промет можат да вршат организации на здружениот труд регистрирани за вршење на туристичка дејност, во свое име и за своја сметка, во свое име и за туѓа сметка.

ка или во туѓо име и за туѓа сметка и да застапуваат други фирми во вршењето на посредување во туристичкиот промет.

Член 64

Туристичките организации, туристичките сојузи, туристичките друштва и другите даватели на туристички услуги се должни да:

1. го објавуваат видот и цената на секоја одделна услуга на начин достапен за туристите;
2. издадат сметка на корисникот за секоја извршена туристичка услуга;
3. најдоцна во рок од осум дена да одговараат на бараните туристички услуги и да ја извршат прифатената услуга, според договорените услови и
4. се придржуваат кон утврдените цени на услугите.

Член 65

Стручната подготовка на работниците во туристичката организација се определува со самоуправниот општ акт на организацијата.

Член 66

Организирањето и спроведувањето на туристичките патувања и излети се врши според програмата за патување.

Програмата за патување, особено содржи: релација и термини на движењето и престојот; начин на превозот; услуги при престојот; вид и категорија на превозните средства; категорија на сместувањето; погранични формалности; здравствено-санитарни обезбедувања; монетарни размени; услуги со туристички водичи; минимален број на патници; цена на услугите и други услуги од значење за бараното туристичко патување.

За спроведување на туристички патувања според програмата се склучува договор меѓу туристичките организации, туристичките сојузи, туристичките друштва и другите даватели на туристички услуги и корисници на туристички услуги.

Програмата за патување од став 2 на овој член мора да биде заверена и потпишана од овластен работник на туристичката организација, туристичкиот сојуз, туристичкото друштво и други даватели на туристички услуги што вршат посредување во туристичкиот промет.

Член 67

Ако услугите од програмата се нецелосно и неквалитетно извршени, туристичката организација, туристичкиот сојуз, туристичкото друштво и другите даватели на туристички услуги, по барање на корисникот, во рок од 8 дена од денот на извршеното патување се должни да извршат оразмерно намалување на цените.

Член 68

Туристичката организација, туристичкиот сојуз, туристичкото друштво и другите даватели на туристички услуги, доколку е тоа предвидено со договорот, односно со програмата утврдена за патување, можат да бараат зголемување на договорената цена само под услов, ако по склучувањето на договорот дошло до промена на курсот на валутата или до промена на тарифата на превозникот, кои влијаат врз цената на патувањето.

Ако зголемувањето на договорената цена од став 1 на овој член надмине десет проценти, патникот може да го раскине договорот и да го поврати уплатениот износ без да ја надомести штетата.

Член 69

Туристичките организации, туристичките сојузи, туристичките друштва и другите даватели на туристички услуги можат да го откажат договорот за патување, ако минималниот број на патници не се пријави, под услов корисниците на услугите да бидат известени во рок кој не може да биде помал од 30 дена за аранжмани на летување, односно зимување и пет дена за другите видови аранжмани пред денот кога патувањето требало да започне и во целост да го вратат износот што го примиле од корисникот на услугата.

Член 70

За користење на угостителските објекти и за вршење на определени угостителски услуги на туристите во текот на определено време туристичките организации, туристичките сојузи, туристичките друштва и другите даватели на туристичките услуги, склучуваат договор во писмена форма со угостителската организација која врши угостителски услуги за сместување и исхрана.

Член 71

Туристичките организации, туристичките сојузи, туристичките друштва и другите даватели на туристичките услуги, не можат да им засметуваат на корисниците на услугите поголеми цени од утврдените со договорот за ангажирање на угостителските услуги.

Член 72

Врз основа на договорот за користење на угостителските објекти, туристичките организации, туристичките сојузи, туристичките друштва и другите даватели на туристичките услуги се должни на корисниците на услугите да им ги предадат документите за патување.

На корисниците на туристичките услуги им се издава пресметка за користење на угостителски и туристички услуги.

На грбот на пресметката туристичката организација, туристичкиот сојуз, туристичкото друштво и другите даватели на туристичките услуги ја наведуваат својата одговорност за штетата, неуредноста или за другите незгоди ако им бидат причинети на корисниците на услугите.

Член 73

Угостителската организација е должна на туристичката организација, туристичкиот сојуз, туристичките друштва и другите даватели на туристички услуги да им исплати провизија на прометот остварен врз основа на договорот за вршење на угостителски и туристички услуги.

Провизијата од став 1 на овој член се определува во процент, кој не може да биде помал од 7 отсто за домашни и 10 отсто за странски туристи од цената на извршените угостителски услуги.

Доколку процентот на провизијата не е определен со договорот на туристичката организација, туристичкиот сојуз, туристичкото друштво и другите даватели на туристички услуги им припаѓа провизија определена со општите услови за работење или, ако такви нема ќе се применуваат процентите од став 2 на овој член.

Туристички водич

Член 74

Туристички водич, според овој закон, е лице кое на домашните и странските туристи стручно им ги објаснува природните убавини и реткости, културно-историските споменици, уметничките дела, етнографските и другите знаменитости, како и општествено-политичкото уредување и економските достигнувања на земјата.

Член 75

Не се смета за туристички водич, стручен работник на организацијата на здружениот труд кој врши музејска, архивска, библиотекарска дејност и дејност на заштитата на спомениците на културата и заштитата на природните реткости, кога работата ја врши во рамките на своите работни задачи, како и лицето кое придружува група туристи на екскурзија или излет.

Член 76

Туристичкиот водич треба да ги исполнува следните услови:

1. да е државјанин на СФРЈ;
2. да има живеалиште на територијата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија;

3. да не му е забрането вршење на дејност на туристички водич со правосилна судска пресуда или со решение за прекршок и

4. да не е осудуван за кривично дело против основите на социјалистичкото самоуправно општествено уредување и безбедноста на СФРЈ и кривични дела против другите општествени вредности: неовластено производство и пуштање во промет на опојни дроги, посредување во вршење на проституција и производство и растурање на порнографски списи.

Член 77

Туристичкиот водич мора да има најмалку средна стручна подготовка — IV степен за насочено образование и воспитание и положен стручен испит за туристички водич.

Член 78

Стручниот испит за туристички водич се полага пред испитна комисија на високообразовна организација за туризам и угостителство.

Стручниот испит за туристички водич се полага според утврдена програма.

Програмата за полагање на стручниот испит за туристички водич ја донесува високообразовната организација за туризам и угостителство, по претходно мислење на Републичкиот комитет за образование и наука и Туристичкиот сојуз на Македонија.

Програмата од став 3 на овој член се објавува во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

Член 79

Трошоците за полагањето на стручниот испит за туристички водич паѓаат на товар на кандидатот.

По исклучок, трошоците од став 1 на овој член можат да ги надоместат организациите на здружениот труд и другите самоуправни организации и заедници, заинтересирани за услугите на туристичките водичи.

Член 80

На кандидатот кој го положил стручниот испит за туристички водич му се издава уверение. Уверението го издава високообразовната организација за туризам и угостителство.

Член 81

Својството на туристички водич се докажува со посебна легитимација.

Легитимацијата ја издава Туристичкиот сојуз на Македонија.

IV. НАДЗОР И УПРАВНИ МЕРКИ

Член 82

Надзор над спроведувањето на одредбите на овој закон врши општинскиот орган на управата надлежен за работите на угостителството и туризмот.

Член 83

Ако угостителската и туристичката дејност се врши спротивно на одредбите од овој закон и на прописите донесени врз основа на него, општинскиот орган на управата надлежен за пазаришна инспекција, ќе донесе решение за забрана на вршење на таа дејност.

Член 84

Ако просториите, просторите, земјиштето и опремата, кои служат за вршење на угостителска и туристичка дејност, не ги исполнуваат пропишаните општи и посебни минимални технички услови, надлежниот општински орган на пазаришната инспекција ќе донесе решение, со кое ќе нареди отстранување на утврдените недостатоци, определувајќи го и рокот во кој мора истите да се отстранат.

Ако во определениот рок не бидат отстранети недостатоците од став 1 на овој член, надлежната пазаришна инспекција ќе забрани вршење на таа дејност, додека не се отстранат недостатоците.

Ако недостатоците во однос на здравствено-техничките услови се такви што можат да предизвикаат тешки последици по здравјето или животот на корисникот на услугите, надлежниот орган на санитарната инспекција веднаш ќе донесе решение за забрана на користење на просториите и просторите и опремата наменети за вршење на таа дејност, односно вршење на услуги се додека тие недостатоци не бидат отстранети.

V. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 85

Со парична казна од 50.000 до 500.000 динари ќе се казни за стопански престап организацијата на здружениот труд или друго правно лице, ако:

1. дозволи кампирање во камп кој не ги исполнува техничките и здравствено-техничките услови и условите пропишани за категоризација на угостителските објекти за сместување (член 57);

2. основа камп без одобрение на општинскиот орган надлежен за работите на угостителството и туризмот (член 60);

3. се даваат угостителски услуги на нудисти надвор од угостителските објекти и камповите на угостителските организации (член 62) и

4. засметува поголеми цени од цените на угостителските услуги што се утврдени со договорот за ангажирање на угостителските услуги (член 71).

За стопански престапи од точките 1, 2, 3 и 4 на став 1 од овој член ќе се одзема остварената имотна корист.

За стопански престап од став 1 на овој член ќе се казни и одговорното лице во организацијата на здружениот труд или друго правно лице со парична казна од 1.000 до 30.000 динари.

Член 86

Со парична казна од 5.000 до 50.000 динари ќе се казни за прекршок организацијата на здружениот труд или друго правно лице, ако:

1. врши угостителска дејност спротивно на одредбите на овој закон и деловните обичаи во угостителството и дава услуги кои, согласно со прописите и обичаите во угостителството, не спаѓаат во предметот на нивното работење (член 11 став 1 точка 1);

2. дава угостителски услуги во конфекционирани состојба во подвижни објекти без да ги исполнува хигиенско-техничките услови (член 15) и

3. за вршење на угостителски, односно туристички услуги вработува лице кое ја нема потребната стручна подготовка определена со самоуправниот акт на организацијата на здружениот труд; односно со актот на другите учесници во туристичкиот промет (член 19 и 65).

За прекршокот од став 1 на овој член ќе се казни и одговорното лице во организацијата на здружениот труд со парична казна од 1.000 до 10.00 динари.

Член 87

Со парична казна од 3.000 до 50.000 динари ќе се казни за прекршок организацијата на здружениот труд или друго правно лице, ако:

1. не ги истакне цените за сместување (пансион, полупансион и соби со појадок) и висината на таксата за престој во секоја соба и рецепцијата (член 11 став 1 точка 2);

2. не ги истакне цените на услугите (член 11 став 1 точка 3);

3. за секоја извршена услуга не издава блок-регистар од касата или сметка со евидентен број (член 11 став 1 точка 4 и член 64 став 1 точка 2);

4. не донесе нормативи за трошењето на прехранбените производи и пијалаци за одделни услуги на исхраната и пијалаци и тие не ги дава во количество и квалитет кој одговара на нормативите (член 11 став 1 точка 5);

5. не утврди куќен ред во кампот (член 61 став 1);

6. на влезот на кампот или на друго место видно не го истакне ценовникот за користење на просторот за кампирање, категоријата на кампот, како и другите услуги што ги врши кампот (член 61 став 2);

7. не го објави видот и цената на секоја одделна услуга, на начин достапен на туристите (член 64 став 1 точка 1);

8. навремено не одговори на барањето за резервација на услугите за исхрана според договорните услови, односно не се придржува кон утврдените цени на услугите (член 11 став 1 точка 6 и член 64 став 1 точка 4);

9. програмата за патување не биде заверена и потпишана од овластен работник на туристичката организација, туристичкиот сојуз, туристичкото друштво и другите даватели на туристичките услуги кои вршат посредување во туристичкиот промет (член 66 став 4);

10. по барање на корисникот на услугите во рок од 8 дена од денот на извршеното патување, не изврши сразмерно намалување на цената ако услугите од програмата се нецелосно и неквалитетно извршени (член 67);

11. изврши зголемување на цените спротивно на одредбите од член 68 став 1;

12. го откаже договорот за патување спротивно на одредбата од член 69 и

13. врз основа на договорот за користење на угостителските објекти на корисниците на услугите, на туристите што ги испраќа не им ги предаде документите за патување (член 72 став 1).

За прекршокот од став 1 на овој член ќе се казни и одговорното лице во организацијата на здружениот труд со парична казна од 1.000 до 10.000 динари.

Член 88

Со парична казна од 2.000 до 10.000 динари ќе се казни за прекршок самостојниот угостител, кој:

1. за сместување издава поголем број легла од предвидениот во член 23;

2. врши угостителска дејност без решение (член 26 став 1);

3. врши угостителска дејност надвор од деловните простории и летни бавчи кои не се назначени во решението (член 32);

4. води угостителски дуќан преку работодавотел подолго отколку што е одобрено (член 35 став 1);

5. вработува повеќе од пропишаниот број работници, односно во деновите на викенд, празници, пригодни прослави и манифестации, без решение користи дополнителен труд од поголем број работници (член 43);

6. ќе продолжи да води угостителски дуќан и утврдувањето на неговиот престанок од општинскиот орган на управата надлежен за работите на угостителството и туризмот (член 48 став 2) и

7. врши услуги без посредство на угостителските организации, туристичките организации, туристичките сојузи, односно туристичките друштва (член 54 став 1).

Покрај парична казна, за прекршоците од точките 1, 3 и 5 од став 1 на овој член, ќе се изрече и мерка за безбедност со одземање на решението за самостојно вршење на угостителска дејност во траење до една година.

Член 89

Со парична казна од 1.500 до 9.000 динари ќе се казни за прекршок самостојниот угостител, кој:

1. врши угостителска дејност во деловна просторија, која не одговара на пропишаните технички услови во поглед на изградбата и опремувањето на деловните простории и простори (член 7);

2. во угостителскиот дуќан врши споредни дејности кои не се вообичаени во угостителството (член 24 став 1);

3. не ја истакне фирмата под која угостителскиот дуќан работи (член 34 став 3);

4. лично не го води угостителскиот дуќан и не ги врши работите во него (член 35 став 1);

5. без решение го води угостителскиот дуќан преку работодавотел или привремено заповен да го води (член 35 став 2, а во врска со став 5);

6. не го истакне на влезната врата на деловната просторија привременото запирање на угостителскиот дуќан (член 36 став 2);

7. не го пријави продолжувањето на водењето на угостителскиот дуќан (член 37);

8. користи дополнителен труд од други лица при основање на камп (член 59 став 2) и

9. основа камп и камп-дуќан без решение од надлежниот орган (член 60).

Член 90

Со парична казна од 2.000 до 15.000 динари ќе се казни за прекршок организацијата на здружениот труд, која без договор или самоуправна спогодба заснова деловна соработка со самостоен угостител (член 46 став 1).

За прекршок од став 1 на овој член со парична казна од 2.000 динари ќе се казни и одговорното лице во организацијата на здружениот труд.

Член 91

Со парична казна од 1.000 до 8.000 динари ќе се казни за прекршок лице кое:

1. издава поголем број легла и врши услуги на сместување, односно сместување и исхрана на поголем број лица од пропишаниот (член 52 став 2);

2. не ја истакне на видно место категоријата на собите, цените на услугите или не се придржува кон истакнатите цени (член 52, став 3);

3. користи дополнителен труд на лица кои не се членови на семејството, а кои живеат во заедничко домаќинство (член 52, став 5);

4. врши услуги за сместување, односно сместување и исхрана во простории на домаќинството кои не одговараат на пропишаните здравствени и хигиенски услови (член 53);

5. врши услуги на сместување, односно сместување и исхрана на патници и туристи, без решение (член 55 став 1) и

6. врши работи на туристички водич, иако не ги исполнува условите (член 77).

При изрекувањето на казната за прекршоци од точките 1 и 3 од став 1 на овој член може да се изрече заштитна мерка забрана на вршење на оваа дејност во траење до една година.

VI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 92

Лицата кои стекнале уверение за стручна способност според прописите што важеле до денот на влегувањето во сила на овој закон, како и лицата кои ќе се здобијат со стручна способност врз основа на член 96 од овој закон, можат да основаат угостителски дуќан.

Лицата кои стекнале свидетелство за завршен прв степен од средното насочено образование и воспитание од угостителска струка до влегувањето во сила на овој закон, можат да основаат еден од следниве видови угостителски дуќан: чајџилиница или бифе, а лицата кои стекнале свидетелство за завршен втор степен од средното насочено образование и воспитание: Кебапџилиница, чајџилиница, бифе и киоск.

Член 93

Прописите за минималните технички услови, видовите на угостителските услуги и за условите за категоризација на угостителските објекти од член 18 на овој закон ќе се донесат во рок од 6 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

До донесувањето на прописите за минималните технички услови од став 1 на овој член ќе се применува Правилникот за минималните технички услови за изградбата, уредувањето и опремувањето на угостителските објекти и категоризацијата на

сместувачките и другите угостителски објекти („Службен весник на СРМ“ бр. 14/81).

Член 94

Прописот за образецот на регистарот на угостителските дуќани и начинот на неговото водење на самостојните угостители од член 28 на овој закон ќе се донесе во рок од 6 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

По донесувањето на прописот од став 1 на овој член ќе се применува Упатството за начинот на водењето и образецот на регистарот на угостителските дуќани на самостојните занаетчи („Службен весник на СРМ“ бр. 15/74).

Член 95

Програмата за полагање на стручниот испит за туристички водич од член 78 став 3 на овој закон ќе се донесе во рок од 3 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

До донесувањето на програмата од став 1 на овој член ќе се применува Програмата за полагање на стручниот испит за туристички водичи и образецот на легитимацијата за туристички водич („Службен весник на СРМ“ бр. 11/80).

Член 96

Лицата кои се пријавиле или започнале со проверување на стручната способност за вршење на угостителска дејност со самостоен личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓани, според Правилникот за програмата и начинот на проверување на стручната способност за вршење угостителска дејност со самостоен личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓани и составот на комисијата („Службен весник на СРМ“ бр. 19/78 и 9/80), имаат право да го завршат проверувањето на стручната способност по оваа програма до 31 декември 1984 година, пред испитните комисии што ги образнуваат организациите на здружениот труд од насоченото образование од областа на угостителството.

Организациите на здружениот труд од насоченото образование од областа на угостителството на лицето од став 1 на овој член за положениот испит му издаваат уверение за стручна способност за вршење угостителска дејност со самостоен личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓани.

Член 97

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат: Законот за угостителската дејност, посредувањето во туристичкиот промет и за минималните технички услови на угостителските објекти („Службен весник на СРМ“ бр. 39/77, 10/78, 6/79 и 29/79), Законот за вршење угостителска дејност со самостоен личен труд со средства во сопственост на граѓани („Службен весник на СРМ“ бр. 39/77, 10/78, 6/79 и 25/79), Законот за кампирање („Службен весник на СРМ“ бр. 24/71, 47/74 и 22/78) и Законот за туристичките водичи („Службен весник на СРМ“ бр. 18/70 и 29/79).

Член 98

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

365.

Врз основа на член 376, став 1, алинеја 6 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, Претседателството на Социјалистичка Република Македонија издава

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ЗАНАЕТЧИСКА ДЕЈНОСТ СО ЛИЧЕН ТРУД СО СРЕДСТВА НА ТРУДОТ ВО СОПСТВЕНОСТ НА ГРАЃАНИТЕ И ЗА ЗАНАЕТЧИСКИТЕ ЗАДРУГИ

Се прогласува Законот за вршење на занаетчиска дејност со личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓаните и за занаетчиските задруги,

што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на седницата на Соборот на здружениот труд, одржана на 14 јули 1983 година.

Бр. 08-2022

14 јули 1983 година
Скопје

Претседател
на Претседателството на СРМ,
Благоја Талески, с. р.

Претседател
на Собранието на СРМ,
Бошко Станковски, с. р.

ЗАКОН

ЗА ВРШЕЊЕ НА ЗАНАЕТЧИСКА ДЕЈНОСТ СО ЛИЧЕН ТРУД СО СРЕДСТВА НА ТРУДОТ ВО СОПСТВЕНОСТ НА ГРАЃАНИТЕ И ЗА ЗАНАЕТЧИСКИТЕ ЗАДРУГИ

1. ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат условите за вршење на занаетчиска дејност со личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓаните и здружување во занаетчиски задруги.

Член 2

Работните луѓе кои со личен труд и сопствени средства самостојно вршат занаетчиска дејност имаат во начело иста општествено-економска положба и во основа исти права, обврски и одговорности како и работниците во организациите на здружениот труд.

Член 3

Занаетчиска дејност, во смисла на овој закон, го опфаќа вршењето на занаетчиски услуги, на занаетчиско производство и уметничко занаетчиство.

Како занаетчиски услуги се сметаат поправките и одржувањето на производите и уредите, изработката по мерка и индивидуалната порачка од материјал на порачувачот, како и вршењето на лични услуги.

Како занаетчиско производство се смета изработката на предмети за пазар и завршните занаетчиски работи во градежништвото.

Како уметнички занаети, се сметаат: изработката и обработката на уметнички предмети од камен, стакло, глина, дрво, текстил, керамика, жезло, бакар и други метали, како и обликувањето на предмети за чија изработка доаѓа до израз индивидуалниот вкус и вештината на изработувачот, односно производителот.

Член 4

Извршниот совет на Собранието на СР Македонија, по претходно добиено мислење од Стопанската комора на Македонија ќе утврди кои дејности ќе се сметаат за занаетчиски дејности.

Член 5

Со самостоен личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓаните не можат да се вршат следните дејности:

- производството на лекови, дроги и отрови;
- производството на експлозивни материјали;
- производството на огнено, спортско и ловечко оружје;
- печатарската дејност, освен печатењето на амбалажа на предмети од хартија, пластика или друга галантерија, печатењето на обрасци за потребите на стопанството и населението, производството на растер печат, книговезечката и картонажерската, литографската и цинкографската дејност;
- експлоатацијата на минерални сировини, освен на грнчарската глина за сопствена преработка,

— производството на хемиски средства за заштита на растенијата и средства за дезинфекција и дератизација и

— вршењето на услуги со крупна градежна механизација.

Член 6

Работните луѓе кои се личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓаните вршат занаетчиска дејност (во натамошниот текст: самостојни занаетчии), основаат занаетчиски дуќан.

Работните луѓе од став 1 на овој член можат да основаат само еден занаетчиски дуќан.

Предмет на работа на занаетчискиот дуќан може да биде вршење на една или повеќе занаетчиски дејности, кои меѓусебно се надополнуваат.

По исклучок од став 1 на овој член, одделни занаетчиски услуги, за кои е вообичаено да се вршат од место во место или како споредно занимање, може да се вршат и без да се основа занаетчиски дуќан.

Член 7

Самостојните занаетчии можат својот труд и своите средства да ги здружуваат во занаетчиски задруги на начин и под услови определени со овој закон.

Самостојните занаетчии можат, на начин и под условите определени со закон, да го здружуваат својот труд и средства на трудот со организациите на здружениот труд во различни облици на кооперација и други видови деловна соработка.

Член 8

Облиците на здружување на трудот и средствата предвидени со овој закон имаат во начело положба, права, обврски и одговорности на организацијата на здружениот труд.

Член 9

Самостојните занаетчии можат да користат дополнителен труд на други лица, во границите и условите определени со овој закон.

II. ЗАНАЕТЧИСКИ ДУЌАН

1. Основање на занаетчиски дуќан

Член 10

Занаетчиски дуќан може да основа работен човек кој ги исполнува следниве услови:

1. да е деловно способен;
2. да има стручна подготовка, односно стручна способност за вршење на определена занаетчиска дејност;
3. да нема друг дуќан на територијата на СФРЈ;
4. да има деловна просторија, доколку е тоа предвидено како услов за основање на дуќанот, и таа да ги исполнува условите пропишани со општите прописи за хигиенско-техничката заштита во работата и прописите за санитарните мерки, како и прописите за користење на деловните простории;
5. да не е во работен однос, односно да не врши друга самостојна дејност и
6. да ги има намирено сите обврски за општите општествени и заеднички потреби.

Работниот човек во работен однос, односно работните луѓе кои вршат друга дејност со личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓаните, можат да добијат решение за основање на занаетчиски дуќан пред да му престане работниот однос, односно пред да престанат да вршат друга дејност со личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓаните.

Литата од став 2 на оваа точка не можат да започнат со вршење на занаетчиска дејност додека не достават доказ дека им престанал работниот однос, односно дека престанале да вршат друга дејност со личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓаните.

Член 11

Решение за основање на занаетчиски дуќан издава општинскиот орган на управата надлежен за работите на занаетството во рок од 30 дена од денот на поднесувањето на барањето за основање на занаетчиски дуќан.

Решението особено содржи:

- а) име и презиме на самостојниот занаетчија;
- б) назив на занаетчиската дејност што ќе биде предмет на работење на занаетчискиот дуќан;
- в) деловно седиште на занаетчискиот дуќан;
- г) податоци за деловната просторија;
- д) назив (фирма) под кој занаетчискиот дуќан ќе работи и
- ф) обврска, занаетчискиот дуќан да почне со работа во рок од два месеца од издавањето на решението.

Член 12

Занаетчискиот дуќан се запишува во регистарот на занаетчиските дуќани.

Регистарот на занаетчиските дуќани го води општинскиот орган на управата надлежен за работите на занаетството.

Уписот на занаетчискиот дуќан во регистарот се врши по службена должност, во рок од десет дена од денот на издавањето на решението за основање на занаетчиски дуќан.

Со запишување во регистарот, занаетчискиот дуќан се смета за основан.

Републичкиот комитет за енергетика, индустрија и градежништво го пропишува начинот на водењето и образецот на регистарот.

а) Стручна подготовка

Член 13

Под стручна подготовка во смисла на овој закон за основање на занаетчиски дуќан, се смета најмалку прв степен на стручна подготовка во соодветно занимање.

Стручната подготовка од став 1 на овој член се докажува со свидетелство.

Член 14

Занаетчиски дуќан може да основа и лице кое нема стручна подготовка во смисла на член 13 од овој закон, ако е стручно оспособено за вршење на определена занаетчиска дејност.

Стручната оспособеност за вршење на определена занаетчиска дејност се проверува од страна на посебни испитни комисии образувани во организациите на здружениот труд за насочено образование и тие издаваат уверение за стекната стручна оспособеност за вршење на определена занаетчиска дејност.

Организациите на здружениот труд од став 2 на овој член ги определува Републичкиот комитет за образование и наука.

Член 15

Занаетчиски дуќан може да основа и лице кое во странство стекнало стручна подготовка, односно е стручно оспособено за вршење на определена занаетчиска дејност.

Признавање на доказот за стекната стручна оспособеност го врши општинскиот орган на управата надлежен за работите на занаетството, според мерилата и критериумите што ги донесува обранието на општината.

Член 16

Пронаоѓач кој е носител на патент, односно технички пронајдок на определен производ може да основа занаетчиски дуќан за вршење на определена занаетчиска дејност, односно за изработка на одделни производи од определена занаетчиска дејност што се соодветни, односно идентични на неговиот пронајдок.

б) Деловно седиште**Член 17**

Занаетчискиот дуќан мора да има деловно седиште.

Како деловно седиште се смета местото означено во решението за основање на занаетчискиот дуќан.

Самостојниот занаетчија кој работи надвор од деловното седиште на дуќанот, должен е да ја пријави работата на општинскиот орган на управата надлежен за работите на занаетството на чие подрачје ја врши дејноста.

в) Деловна просторија**Член 18**

Занаетчискиот дуќан мора да има деловна просторија ако тоа го бара природата на работата на занаетчиската дејност.

Републичкиот комитет за енергетика, индустрија и градежништво ги определува занаетчиските дејности што задолжително се вршат во деловна просторија.

Член 19

Занаетчискиот дуќан кој е должен да има деловна просторија, работите од својата дејност по правило ги врши во неа.

Занаетчискиот дуќан може одделни работи од својата дејност да ги врши и надвор од деловната просторија, како и надвор од деловното седиште, ако тоа го налага природата на работата или ако така е договорено со порачувачот.

Член 20

Самостојниот занаетчија може дејноста да ја врши и во дел од својот стан, ако за тоа има решение согласно со прописите за станбени односи.

Деловната просторија мора да биде на подрачјето на деловното седиште на занаетчискиот дуќан.

Член 21

Занаетчискиот дуќан може да има и помошни простории (за прием и испорака на порачки и слично), ако тоа го бара природата на занаетчиската дејност.

Помошните простории се сметаат како составен дел на деловната просторија, а доколку истите се градежно издвоени од деловната просторија, треба да се наоѓаат на подрачјето на деловното седиште на занаетчискиот дуќан.

Член 22

Самостојниот занаетчија може да изврши промена на деловна просторија и на деловното седиште на дуќанот.

Промената на деловната просторија, односно деловното седиште, самостојниот занаетчија е должен да ја пријави на органот што го издал решението за основање на занаетчискиот дуќан. Врз основа на пријавата, настанатите промени се внесуваат во регистарот на занаетчиските дуќани.

Во случај на промена на деловното седиште на занаетчискиот дуќан од подрачјето на една во подрачјето на друга општина, освен за подрачјето на Скопје, решението за основање на занаетчискиот дуќан престанува да важи со поднесувањето на одјавата.

2. Работење на занаетчискиот дуќан**Член 23**

Занаетчискиот дуќан може да ги врши само занаетчиските дејности што се означени во решението за неговото основање.

Член 24

Занаетчискиот дуќан работи под фирма која го содржи личното име на самостојниот занаетчија и видот на дејноста што ја врши. Во фирмата можат да се внесуваат и други ознаки.

Фирмата под која занаетчискиот дуќан работи мора да биде истакната над или покрај влезот на деловната просторија.

Член 25

Занаетчискиот дуќан ги продава своите производи, по правило, во деловната просторија.

Опаковката во која се ставаат во промет производите на занаетчискиот дуќан, задолжително треба да го содржи називот и деловното седиште на дуќанот.

Како производи на занаетчискиот дуќан не се сметаат производите што се добиваат по пат на составување на туѓи производи без никаква преработка, обработка, односно доработка.

Член 26

Занаетчискиот дуќан може да продава и туѓи производи кои служат за користење на неговите производи, како и туѓи производи чија продажба во занаетчискиот дуќан одговара на месните обичаи.

Општинскиот орган на управата надлежен за работите на занаетството, утврдува кои производи од став 1 на овој член може да ги продава занаетчискиот дуќан.

Член 27

Занаетчискиот дуќан е должен во деловната просторија на видно место да ги истакне цените на производите, односно услугите.

3. Дополнителен труд на други лица**Член 28**

Самостојниот занаетчија кој врши занаетска дејност може врз основа на договорот за вработување да вработи најмногу до 10 работници.

Член 29

Како дополнителен труд на други лица, во смисла на член 28 од овој закон, се смета и трудот на членовите на потесното семејство на самостојниот занаетчија, ако тие таа работа ја вршат како свое главно и редовно занимање.

Како членови на потесното семејство, во смисла на став 1 од овој член, се сметаат: брачниот другар, децата и родителите кои живеат во заедничко домаќинство со самостојниот занаетчија.

4. Водење, привремено запирање и престанок на занаетчискиот дуќан**Член 30**

Занаетчискиот дуќан го води самостојниот занаетчија на кого му е издадено решение за основање на занаетчиски дуќан.

Член 31

По исклучок, самостојниот занаетчија занаетчискиот дуќан може врз основа на решение, да го води преку раководител, односно привремено да го запре неговото водење:

1. за време на болест;
2. за време на користење одмори или отсуство;
3. за време на отслужување или дослужување на воениот рок, воена вежба или вршење на друга јавна служба;
4. во случај на губење на деловната просторија без негова вина, како и при вршењето на поголеми поправки на деловната просторија или опремата;
5. во случај на притвор и
6. во случај на издржување казна затвор до шест месеци.

Водење преку раководител, односно привремено запирање во случаите од став 1 на овој член може да се одобри само додека постојат тие причини, а најдолго до една година. По исклучок, во случаите од точките 1 и 3 на став 1 од овој член, општинскиот орган на управата надлежен за работите на занаетството, може да го продолжи рокот додека постојат тие причини.

Работоводителот мора да ги исполнува условите од точките 1, 2, 3 и 5 на член 10 од овој закон.

Решението од став 1 на овој член не е потребно, ако привременото запирање на водењето на самостојниот дуќан трае помалку од 30 дена.

Член 32

Решението за привремено запирање, односно за привремено водење на дуќанот го издава, по барање на самостојниот занаетчија, општинскиот орган на управата надлежен за работите на занаетчиството.

Привременото запирање, односно привременото водење на дуќанот мора да се објави на влезната врата или на излогот на деловната просторија.

Член 33

Самостојниот занаетчија е должен да го пријави продолжувањето на водењето на дуќанот на општинскиот орган на управата надлежен за работите на занаетчиството, во рок од осум дена од престанокот на причината поради која настанало привременото запирање на водењето на занаетчискиот дуќан.

Член 34

Занаетчискиот дуќан престанува:

1. со одјавување;
2. со огласување престанок на занаетчискиот дуќан и
3. по сила на законот.

Решението за престанок на занаетчискиот дуќан се донесува во рок од 10 дена од настапувањето на условите за престанок.

Занаетчискиот дуќан се брише од регистарот на занаетчиските дуќани врз основа на конечно решение за престанок.

Член 35

Општинскиот орган на управата, надлежен за работите на занаетчиството, ќе го огласи престанокот на занаетчискиот дуќан ако:

1. дополнително утврди дека самостојниот занаетчија решението за основање на занаетчискиот дуќан го добил врз основа на лажни докази и
2. судот на честа при Стопанската комора предложи престанок на занаетчискиот дуќан, поради потешка повреда на деловните обичаи.

Член 36

Дејноста на занаетчискиот дуќан престанува по сила на законот ако самостојниот занаетчија:

1. ја изгуби деловната способност или умре, освен во случаите предвидени со член 37 на овој закон;
2. биде осуден на издржување казна затвор во траење подолго од шест месеци;
3. засновал работен однос или врши друга самостојна стопанска дејност;
4. стапи во заеднички занаетчиски дуќан или ако основа договорна организација на здружениот труд;
5. со правосилна пресуда му биде забрането вршење на занаетчиска дејност;
6. занаетчиската дејност престане да ја врши повеќе од 60 дена;
7. не започне со работа во рок од 2 месеца од денот на уписот во регистарот;
8. престане да располага со деловна просторија доколку тоа е предвидено и
9. подолго од една година не ги намира присигнатите обврски за општите општествени и заедничките потреби.

Член 37

Во случај на смрт, губење на деловна способност или изрекување на казна затвор подолго од 6 месеци на самостојниот занаетчија, неговиот брачен другар или неговиите малолетни деца можат да продолжат со водењето на занаетчискиот дуќан преку работоводител.

Член 38

Продолжувањето на водењето на занаетчискиот дуќан од член 37 на овој закон задолжително се пријавува на општинскиот орган на управата, надлежен за работите на занаетчиството на чие подрачје се наоѓа деловното седиште на дуќанот, во рок од 3 месеци.

Во пријавата се наведува денот кога самостојниот занаетчија умрел, бројот на решението за основање на занаетчискиот дуќан и датумот на раѓањето на малолетните деца и се прилага доказ дека работоводителот ги исполнува условите од член 10 на овој закон.

Член 39

Општинскиот орган на управата надлежен за работите на занаетчиството ќе му достави на општинскиот орган за приходи препис од издаденото решение за основање, односно за престанок на занаетчискиот дуќан.

5. Заеднички занаетчиски дуќан

Член 40

Заеднички занаетчиски дуќан можат да основаат најмногу десет самостојни занаетчији од исти или слични занаети или од занаети кои меѓусебно се надополнуваат.

Лицата кои основаат заеднички занаетчиски дуќан мораат да ги исполнуваат условите од член 10 на овој закон за основање и работење на занаетчиски дуќан, доколку со овој закон не е поинаку определено.

Член 41

Лицата кои основаат заеднички занаетчиски дуќан со договор ги уредуваат меѓусебните односи. Договорот од став 1 на овој член содржи:

1. имиња на основачите;
2. предмет на работењето на дуќанот;
3. седиште на занаетчискиот дуќан;
4. начин на водење на заедничкиот занаетчиски дуќан;
5. одредби за материјалната одговорност спрема трети лица;
6. начин на утврдување и распределба на доходот;
7. начин и условите за истапување на одделни основачи од заедничкиот занаетчиски дуќан и
8. одредби за начинот на престанувањето на работата на заедничкиот занаетчиски дуќан.

Член 42

Одговорот од член 41 се приложува кон барањето за издавање одобрение за основање на заеднички занаетчиски дуќан.

Основањето на заедничкиот занаетчиски дуќан го одобрува општинскиот орган на управата надлежен за работите на занаетчиството на општината на чие подрачје се наоѓа седиштето на заедничкиот занаетчиски дуќан.

Член 43

Истапувањето на занаетчијата од заедничкиот занаетчиски дуќан и пристапувањето на нов занаетчија во заедничкиот занаетчиски дуќан мора да се пријави на општинскиот орган на управата надлежен за работите на занаетчиството кој за тоа донесува решение и ги запишува измените во регистарот.

Член 44

На работењето и престанокот на заедничкиот занаетчиски дуќан соодветно се применуваат одредбите на овој закон кои се однесуваат на работењето и престанокот на занаетчискиот дуќан.

Член 45

Во заедничкиот занаетчиски дуќан основачите работите ги вршат лично.

Заедничкиот занаетчиски дуќан може да користи дополнителен труд на други лица и тоа најмногу до 10 работници.

III. ВРШЕЊЕ НА ЗАНАЕТЧИСКИ УСЛУГИ ОД МЕСТО ВО МЕСТО

Член 46

За занаетчиските услуги за кои е вообичаено да се вршат од место во место, не е задолжително основање на занаетчиски дуќан. Овие услуги можат да се вршат на дел или на целата територија на Републиката.

Комитетот за енергетика, индустрија и градежништво ги определува занаетчиските услуги што можат да се вршат од место во место.

Самостојниот занаетчија кој врши занаетчиски услуги од место во место, може врз основа на договор за вработување да користи дополнителен труд од други лица и тоа најмногу до 5 работници.

Член 47

Занаетчиските услуги од член 46 на овој закон се вршат врз основа на решение што го издава општинскиот орган на управата надлежен за работите на занаетството на чие подрачје лицето има постојано живеалиште.

Решението може да се издаде на лице кое е деловно способно и не е во работен однос. Решението содржи лично име на самостојниот занаетчија, вид на занаетчиските услуги и подрачје на кое тие ќе се вршат.

Вршењето на занаетчиски услуги од место во место се запишува во регистарот што се води кај општинскиот орган на управата надлежен за работите на занаетството.

Член 48

Решението за вршење на занаетчиски услуги од место во место се издава на неопределено време.

Важноста на решението престанува со губење на деловната способност, со смрт на самостојниот занаетчија и со одјавување.

Престанокот на вршењето на дејноста го утврдува органот што го издал решението.

Престанокот на вршењето на дејноста се запишува во регистарот.

IV. ВРШЕЊЕ НА ЗАНАЕТЧИСКИ УСЛУГИ КАКО СПОРЕДНО ЗАНИМАЊЕ

Член 49

Занаетчиски услуги како споредно занимање можат да вршат лични пензионери, воени инвалиди, инвалиди на трудот, домаќинки и други лица кои не се во работен однос, и тоа само доколку постои недостиг на такви услуги.

По исклучок од став 1 на овој член општината може да одобри вршење на занаетчиски услуги како споредно занимање и на вработени лица, доколку услугите од таквото занимање не ги задоволуваат потребите на граѓаните и стопанството на подрачјето на општината.

Општината ќе утврди кои занаетчиски услуги не ги задоволуваат потребите на нејзиното подрачје и истите ќе ги огласи како дефицитарни. Основен критериум за тоа ќе биде непостоењето на евидентирани лица од таков профил на стручна подготовка во самоуправната заедница за вработување.

Лицата кои се вработени во организациите на здружениот труд можат да вршат занаетчиска дејност како споредно занимање, ако за тоа претходно имаат согласност од организацијата на здружениот труд во која се вработени.

Занаетчиските услуги како споредно занимање можат да се вршат само со претходно решение од општинскиот орган на управата надлежен за работите на занаетството.

Решението за вршење на занаетчиски услуги како споредно занимање се издава за определено време.

Лицата од ставовите 1 и 2 на овој член можат да вршат занаетчиски услуги само на граѓаните и во местото на своето живеалиште и не можат да користат дополнителен труд.

V. ДОМАШНО РАКОТВОРЕЊЕ

Член 50

Под домашно ракотворење во смисла на овој закон се подразбира изработка на одделни производи што работните луѓе со личен труд и средства на трудот во сопственост на граѓаните ги изработуваат во својот дом сами или со помош на членовите на своето домаќинство, заради стекнување на доход.

За вршење на домашно ракотворење не е потребна стручна подготовка, односно стручна способност.

Извршниот совет на Собранието на Социјалистичка Република Македонија по претходно прибавено мислење од Стопанската комора на Македонија ќе пропише кои дејности ќе се сметаат за домашно ракотворење.

Член 51

Работните луѓе можат дејностите од домашно ракотворење да ги вршат како редовно и главно занимање или како споредно, односно, дополнително занимање.

Член 52

Домашно ракотворење можат да организираат и организациите на здружениот труд чиј предмет на работа е производство и промет на производи на домашните ракотворби и организациите за унапредување на домаќинството, ако лицата кои вршат домашно ракотворење склучат договор за деловна соработка.

Домашно ракотворење можат да организираат и специјализираните организации на здружениот труд од областа на социјалната заштита (домови за изнемоштени и стари лица, домови на инвалиди и др.), ако дејноста се организира за активирање на нивните членови и доколку дејноста се врши во нивни простории.

Член 53

Вршењето на домашно ракотворење лицето го пријавува кај органот на управата надлежен за работите на занаетството на општината на чие подрачје лицето, односно неговото семејство живее.

Во пријавата треба да се наведат производите што лицето ќе ги изработува како домашно ракотворење.

Органот од став 1 на овој член, пред издавањето на решение, врши преглед на станбената просторија во која ќе се врши домашното ракотворење, како и преглед на средствата за работа за вршење на дејноста.

Ако органот од став 1 на овој член утврди дека се исполнети условите од претходниот став, на лицето му се издава решение за вршење на домашно ракотворење.

Член 54

Решението од член 53 на овој закон содржи: лично име на лицето на кое му се одобрува вршење на домашно ракотворење, вид на дејноста што ќе ја врши и дали дејноста ќе ја врши како редовно и главно занимање или како споредно, односно дополнително занимање.

Вршењето на домашно ракотворење се запишува во посебен регистар што го води општинскиот орган на управата надлежен за работите на занаетството.

Член 55

Важноста на решението за вршење на домашно ракотворење престанува со одјавување на дејноста, со правосилна судска пресуда, решение за прекршок, изречена мерка за безбедност, или заштитна мерка за забрана за вршење на дејноста.

Престанувањето на важноста на решението го утврдува надлежниот општински орган на управата што го издал решението.

VI. ЗАНАОЕТЧИСКА ЗАДРУГА

а) Здружување на самостојните занаетчи во занаетчиска задруга

Член 56

Заради унапредување на производното и услужното занаетчиство, поорганизиран настап на пазарот, подобрување на условите за работа и обезбедување на услови за своја економска и социјална сигурност како и развивање и унапредување на социјалистичките самоуправни односи, самостојните занаетчи можат својот труд и средства да ги здружат во занаетчиска задруга (во натамошниот текст: задруга).

Член 57

Самостојните занаетчи во задругата самостојно, заедно и рамноправно управуваат со трудот и со работењето на задругите, ги уредуваат меѓусебните односи во трудот, во стекнувањето на доходот и распоредувањето на доходот и на чистиот доход и другите меѓусебни односи во задругата во согласност со законот.

Член 58

Задруга можат да основаат најмалку 5 работни луѓе што самостојно вршат дејност со личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓаните.

Член 59

Задруга можат да основаат самостојните занаетчи, лица кои вршат домашно ракотворење и лица кои се пронаоѓачи, односно носители на право на патент.

Лицата од став 1 на овој член можат да бидат основачи, односно членови само на една задруга.

Член 60

За основање на задруга одлучува основачкото собрание.

Претходните подготовки за основање на задругата и за свикување на основачкото собрание ги врши основачкиот одбор, кој од своите редови го именуваат занаетчиите кои се здружуваат.

Член 61

Здружените занаетчи се должни;

— да обезбедат деловни простории за работа на задругата;

— да обезбедат средства потребни за основање и за почеток на работата на задругата во износ утврден со самоуправната спогодба (точка 5 од член 62) за здружување на занаетчиите во задругата и

— да ги исполнуваат другите услови предвидени со овој закон како и другите прописи.

Член 62

На основачкото собрание се поднесува на усвојување самоуправната спогодба за здружување на занаетчиите во задруга, што претходно ја изготвил основачкиот одбор.

Самоуправната спогодба од став 1 на овој член ги содржи:

1. имињата на самостојните занаетчи кои својот труд и средствата на трудот ги здружуваат во задругата;

2. имињата на лицата кои ќе ги вршат подготвителните работи до конституирање на задругата;

3. фирмата и седиштето на задругата;

4. дејностите со кои се занимава задругата;

5. износот и начинот на обезбедување средства за основање и почнување со работа на задругата;

6. рокот во кој ќе се изврши конституирање на задругата;

7. изборот, односно именувањето, делокругот и одговорностите на органите на управувањето и раководедниот орган;

8. претставувањето и застапувањето на задругата;

9. економските односи меѓу здружените занаетчи, средствата што ги здружуваат (делот), емството, расположливите средства во случај задругата да престане со работа;

10. условите што мора да ги исполнува самостојниот занаетчија за да го здружи својот труд и средства во задругата;

11. основите и мерилата за распоредување на чистиот доход на задругата;

12. постапката за донесување на статутот на задругата;

13. условите за примање на нови членови во задругата, како и истапување, односно исклучување од задругата;

14. условите за организирање на основни организации;

15. постапката за изменување и дополнување на самоуправната спогодба за здружување на самостојните занаетчи во задругата;

16. обезбедување на условите за остварување на задачите и активностите во областа на општонародната одбрана и општествената самозаштита и

17. други прашања од заеднички интерес.

Член 63

По усвојувањето на самоуправната спогодба за здружување на самостојните занаетчи во задругата се донесува статут на задругата.

Со статутот на задругата поблиску се утврдува организацијата на задругата, нејзините раководни и самоуправни органи, нивниот состав, избор, делокруг на работа, одговорност. висината на средствата што занаетчиите се должни да ги здружат во задругата, условите за здружување на трудот и средствата, како и други прашања кои се во согласност со самоуправната спогодба за здружување (член 62 од овој закон).

Член 64

Со задругата управуваат здружените самостојни занаетчи. Највисок орган на самоуправувањето на задругата е собранието на задругата. Собранието на задругата го сочинуваат здружените самостојни занаетчи.

Собранието на задругата го именува индивидуалниот раководен орган на задругата

Член 65

Задругата се смета за конституирана со донесувањето на статутот и именувањето на индивидуалниот раководен орган.

Член 66

Задругата се запишува во судскиот регистар. Во судскиот регистар се запишуваат и основните организации во задругата, доколку такви се основани.

Во судскиот регистар се запишуваат основачите на задругата и сите статусни и други промени на задругата.

Член 67

Задругата има фирма под која работи.

Фирмата на задругата содржи:

1. ознака со која поблиску се обележува името на задругата и

2. име на задругата, а доколку врши повеќе дејности во фирмата може да се назначи само една од нејзините основни дејности.

Ако задругата во својот состав има основни организации, тоа мора да биде назначено во фирмата. Во фирмата на задругата потребно е да биде означена одговорноста на членовите на задругата.

Член 68

Задругата може да ги врши следниве работи:

— да го организира производството и вршењето на услугите од дејноста на задругата,

— да го организира вршењето на заедничките, техничките, развојните, финансиските и други работи;

— да организира кооперација на своите членови со организациите на здружениот труд;

— да обезбедува снабдување со потребните сировини и репроматеријали, како и со средства за работа од дејноста за која задругата е регистрирана;

— да организира заеднички настап на своите членови на саемице и изложбите и

— да врши и други активности кои ќе придонесат за подобро вршење на основната дејност за која е основана задругата.

Член 69

Задругата има положба, права, обврски и одговорности како и организациите на здружениот труд.

Член 70

Задругата работи во свое име и за своја сметка.

Член 71

Задругата одговара за своите обврски со средствата со кои располага.

За обврските на задругата што не можеле да се намират, во смисла на став 1 од овој член, одговараат супсидијарно и здружените занаетчии до висината на средствата утврдени со самоуправната спогодба за здружување на занаетчиите во задругата.

Член 72

Занаетчијата кој ги здружил своите средства во задругата го задржува правото на сопственост над тие средства, освен ако со самоуправната спогодба за здружување на занаетчиите во задругата или со посебен договор склучен со задругата истите не се пренесени во општествена сопственост со надоместок или без надоместок.

б) Престанок на занаетчиската задруга

Член 73

Задругата престанува ако:

1. се здружи со друга задруга;
2. се намали бројот на членовите на задругата под бројот одреден во член 58 од овој закон;
3. собранието на задругата донесе одлука за престанок на задругата;
4. со правосилна судска одлука се утврди ништожноста на уписот на задругата во судскиот регистар;
5. во постапка на редовна ликвидација, односно фалирање.

Член 74

Со денот на донесувањето на одлуката за редовна ликвидација или отворање на постапка за фалирање над задругата, здружените самостојни занаетчии го губат правото на истапување од задругата и не можат од неа да бидат исклучени.

Член 75

Имотот на задругата кој останува после спроведената постапка за редовна ликвидација го презема општината на чие подрачје се наоѓало седиштето на задругата.

в) Организирање на задругата

Член 76

Во задругата можат да се организираат една или повеќе основни организации во кои го здружуваат својот труд работниците кои работат во задругата.

Основна организација во задругата може да се организира под услови:

1. ако претставува работна целина во која работниците се поврзуваат во единствен процес на работата и со тоа се остваруваат заедничките резултати од трудот и

2. ако резултатот на трудот во основната организација може самостојно да се изрази како вредност во задругата

Член 77

Основната организација во задругата во начело има положба, права, обврски и одговорност како и основната организација на здружениот труд.

Член 78

Односите меѓу основните организации во задругата и задругата, се утврдуваат со самоуправна спогодба.

Со самоуправната спогодба од став 1 на овој член може да се предвиди дека основната организација е должна да работи првенствено работи за здружените занаетчии во задругата и без согласност на собранието на задругата да не може да го менува предметот на своето работење или да се издвои од составот на задругата, ако со нејзиното издвојување би се отежнала нормалната работа на задругата.

Член 79

Работниците кои во задругата ги вршат административно-стручните работи, помошните и на нив слични работи формираат работна заедница.

Односите меѓу работната заедница и задругата се утврдуваат со самоуправна спогодба.

Член 80

Задруга може да се организира во организација на здружениот труд доколку ги исполнува следните услови:

1. ако здружените занаетчии со референдум се изјаснат за организирање во организација на здружениот труд;

2. ако добие согласност од собранието на општината во која се наоѓа седиштето на задругата за потребата и оправданоста за организирање на истата во организација на здружениот труд, а по претходно усвоена анализа и

3. ако средствата со кои располага занаетчиската задруга се поопштествени.

г) Стекнување и распоредување на вкупниот приход и распоредување на доходот и чистиот доход

Член 81

Задругата го утврдува и распоредува вкупниот приход, според прописите кои се однесуваат за утврдување и распоредување на вкупниот приход на основната организација на здружениот труд, со тоа што како материјални трошоци се пресметуваат и вредноста на производите преземени од здружените занаетчии пресметани по основите и мерилата утврдени во самоуправната спогодба.

Член 82

Со доходот на задругата управуваат здружените занаетчии со права, обврски и одговорности што ги имаат и работниците во здружениот труд во согласност со самоуправната спогодба за здружување на занаетчиите во задруга и законот.

Член 83

Задругата го стекнува доходот вршејќи ја дејноста согласно со член 68 од овој закон.

Член 84

На здружените занаетчии им припаѓа дел од чистиот доход на задругата сразмерно со придонесот што го даде со својот личен труд и со здружените средства или со соработка за остварување на доходот на задругата.

Дел од чистиот доход од став 1 на овој член се утврдува од обемот и степенот на придонесот, како и меѓусебната соработка и заемната одговорност на здружените занаетчии во задругата.

Чистиот доход после издвојувањето на делот од доходот кој им припаѓа на здружените занаетчии според став 1 од овој член се внесува како општествена сопственост во фондовите на задругата.

Член 85

Средствата на фондовите согласно со член 84 став 3 од овој закон, како и другите општествени средства во задругата, се користат во согласност

со закон, а особено се насочуваат за овозможување на што поповолни услови за работа на здружените занаетчии, за постигнување на што подобри резултати во работата и за зголемување на продуктивноста на трудот, како и за остварување на другите заеднички интереси со кои се осигурува унапредување и проширување на дејностите утврдени со самоуправната спогодба и статутот на задругата, како и за формирање и обновување на резервите.

Средства на фондовите и другите општествени средства од став 1 на овој член, можат да се користат само на начин со кој се овозможува нивната несмалена вредност и нивниот соодветен пораст, а не можат да се користат на начин со кој здружените занаетчии би создале нееднакви услови за користење на тие средства.

Деловна соработка на самостојните занаетчии со организациите на здружениот труд

Член 86

Самостојниот занаетчија со својот труд и средства на трудот може да заснова долгорочна или повремена деловна соработка со одделни организации на здружениот труд што вршат стопанска дејност.

Со деловната соработка, односно со вршењето на занаетчиската дејност за определени потреби, може да се опфати: вршењето на определени занаетчиски услуги, односно производство на определени занаетчиски производи исклучиво или првенствено за потребите на определена организација на здружениот труд, или за потребите на определени потрошувачи; производството на занаетчиски производи во определено количество и асортиман; продажбата на занаетчиски производи, односно вршењето на занаетчиски услуги по утврдени цени; обезбедувањето на пласман на занаетчиските производи, односно услуги; обезбедувањето на сировини и репродукциони материјали за производство на занаетчиски производи или за вршење на занаетчиски услуги, односно давањето аванс за набавка на сировини, односно репродукциони материјали и обезбедувањето или давањето на гаранции за кредити што му се одобруваат на занаетчискиот дуќан и давањето на користење определени средства за работа на занаетчискиот дуќан.

Предмет на деловна соработка, односно вршење на занаетчиски дејности за определени потреби може да бидат еден или повеќе видови на деловна соработка од став 1 на овој член, како и другите видови на трајна деловна соработка, односно вршење на занаетчиски дејности за определени потреби.

Член 87

Доколку самостојни занаетчии засноваат долгорочна деловна соработка со одделни организации на здружениот труд, рамноправно управуваат со заедничките работи. Заеднички одлучуваат за заеднички остварениот доход и учествуваат во тој доход според придонесот што го дале во остварувањето на тој доход.

Член 88

За долгорочна или повремена деловна соработка, односно за вршење на занаетчиска дејност за определени потреби од член 86 на овој закон самостојниот занаетчија и организацијата на здружениот труд склучуваат самоуправна спогодба.

Со самоуправната спогодба за деловна соработка, односно за вршење на занаетчиска дејност за определени потреби може да се предвиди организацијата на здружениот труд да вложува средства за занаетчискиот дуќан за неговиот развој, под услов самостојниот занаетчија да преземе соодветни обврски во врска со тоа вложување.

VII. НАДЗОР И УПРАВНИ МЕРКИ

Член 89

Надзор над спроведувањето на одредбите на овој закон врши општинскиот орган на управата надлежен за работите на занаетчиството.

Член 90

Ако занаетчиските дејности се вршат без одобрение од надлежниот орган, односно без пријавување на тој орган или се вршат такви дејности што се во спротивност со одредбите на овој закон и прописите донесени врз основа на него (неовластено вршење на определени дејности), органот на пазаринската инспекција ќе донесе решение со кое на занаетчискиот дуќан, односно на соодветното лице ќе му забрани да ја врши таа дејност.

Член 91

Привремена забрана на работата на занаетчискиот дуќан и на задругата може да им се изрече ако занаетчискиот дуќан и здружените занаетчии во задругата не се придржуваат кон општите прописи за хигиенско-техничката заштита во работата и прописите за санитарните мерки, како и кон прописите за користење на деловните простории.

Член 92

Примената на управните мерки од овој закон не ја исклучува и примената на управните мерки предвидени со другите прописи, како и примената на казнените одредби од овој закон и други прописи.

VIII. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 93

Со парична казна од 50.000 до 500.000 динари ќе се казни за стопански престап задругата ако се занимава со дејност за која не е запишана во судскиот регистар (член 66).

Со парична казна од 5.000 до 25.000 динари ќе се казни за стопански престап од став 1 на овој член и одговорното лице во задругата.

Член 94

Со парична казна од 25.000 до 250.000 динари ќе се казни за стопански престап организацијата на здружениот труд која организира домашно ракотворење спротивно на одредбите на член 52 од овој закон.

Со парична казна од 1.000 до 5.000 динари ќе се казни за стопански престап од став 1 на овој член и одговорното лице во организацијата на здружениот труд, односно специјализираната организација на здружениот труд.

Член 95

Со парична казна од 25.000 до 200.000 динари ќе се казни за стопански престап организацијата на здружениот труд или друго правно лице, ако заснова долгорочна или повремена деловна соработка со занаетчиски дуќан без самоуправна спогодба (член 88 став 1).

Со парична казна од 2.500 до 10.000 динари ќе се казни за стопански престап од став 1 на овој член и одговорното лице во организацијата на здружениот труд или друго општествено правно лице.

Член 96

Со парична казна од 5.000 до 10.000 динари ќе се казни за прекршок самостоен занаетчија, ако:

1. има повеќе од еден занаетчиски дуќан (член 6 став 2);
2. врши занаетчиска дејност без решение за основање на занаетчиски дуќан (член 11 став 1) или занаетчиската услуга ја врши спротивно на член 49;
3. не ги пријави работите од својата занаетчиска дејност што ги врши надвор од деловните про-

стории, односно деловното седиште (член 17 став 3 и член 19 став 1);

4. врши занаетчиска дејност без решение во дел од својот стан (член 20 став 1);

5. врши занаетчиска дејност во деловна просторија што се наоѓа надвор од деловното седиште на занаетчискиот дуќан (член 20 став 2);

6. користи помошни простории што не се наоѓаат на подрачјето на деловното седиште на занаетчискиот дуќан (член 21 став 2);

7. не ги пријави промените на деловните истории, односно деловното седиште на занаетчискиот дуќан (член 22 ставови 2 и 3);

8. врши занаетчиски дејности што не се означени во одобрението за основање на занаетчиски дуќан (член 23);

9. продава туѓи производи спротивно на член 26;

10. користи дополнителен труд на други лица спротивно на член 28, член 45 став 2 и член 46 став 3 и

11. ако не го води лично занаетчискиот дуќан (член 30).

Член 97

Со парична казна од 3.000 до 8.000 динари ќе се казни за прекршок:

1. брачен другар, односно старател на малолетните деца на умрен самостоен занаетчија кој ќе продолжи со водење на занаетчискиот дуќан спротивно на член 37 став 1;

2. лице кое при вршењето на занаетчиски услуги од место во место, користи дополнителен труд на други лица спротивно на член 46 став 3;

3. лице кое без решение врши услуги од место во место или врши услуги што не се содржани во решението или ги врши надвор од подрачјето означено во решението (член 47 став 1);

4. лице кое врши домашно ракотворење без решение (член 53 став 4) и

5. лице кое врши домашно ракотворење, спротивно на член 54 став 1.

Член 98

Со парична казна од 1.000 до 6.000 динари ќе се казни за прекршок самостоен занаетчија, ако:

1. називот под кој дуќанот работи не е истакнат над или покрај влезот на деловната просторија (член 24 став 2);

2. во деловните простории на видно место не ги истакне цените на своите производи, односно услугите (член 27) и

3. не го објави на влезната врата или на излогот на деловната просторија привременото запирање, односно привременото водење на занаетчискиот дуќан (член 32 став 2).

Член 99

При изрекувањето на казните за прекршоците од членовите 96, 97 и 98 на овој закон, судијата за прекршоци може да изрече и заштитна мерка забрана на вршење на дејноста во траење од 6 месеци до 1 година, како и одземање на предметите, односно туѓите производи што се употребени за извршување на прекршокот.

IX. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 100

Постојните занаетчиски дуќани и постојните занаетчиски задруги се должни својата работа да ја усогласат со одредбите на овој закон во рок од една година од влегувањето во сила на овој закон.

Доколку занаетчиските дуќани и занаетчиските задруги во рокот определен со став 1 на овој член не ја усогласат својата работа, престанува нивното постоење.

Член 101

Органите што се овластени да донесат поблиски прописи за спроведување на одредбите на овој закон се должни тие прописи да ги донесат во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 102

Одредбите од член 14 на овој закон престануваат да важат на 31 декември 1985 година.

Стручната оспособеност се проверува согласно со постојната Програма за проверување на стручната оспособеност за вршење занаетчиска дејност со личен труд и средства во сопственост на граѓаните („Службен весник на СРМ“ бр. 22/77).

Член 103

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат: Законот за вршење на занаетчиска дејност со личен труд и средства во сопственост на граѓаните („Службен весник на СРМ“ број 9/74 и 36/76) и Законот за домашно ракотворење („Службен весник на СРМ“ број 26/71).

Член 104

Лицата кои до донесувањето на овој закон вршеле одредена занаетчиска дејност врз основа на постојните прописи таквата дејност можат да ја вршат и понатаму.

Член 105

До донесувањето на прописите според овој закон ќе се применуваат поблиските прописи, и тоа: Наредбата за стопанските дејности што се сметаат како занаетчиски дејности („Службен весник на СРМ“ број 24/74), Наредбата за занаетчиските дејности што задолжително се вршат во деловна просторија („Службен весник на СРМ“ број 24/74), Наредбата за занаетчиските услуги што можат да се вршат од место во место („Службен весник на СРМ“ број 24/74) и Начинот на водењето и образот на регистарот („Службен весник на СРМ“ број 24/74).

Член 106

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

366.

Врз основа на член 376, став 1, алинеја 6 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, Претседателството на Социјалистичка Република Македонија издава

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ ОРГАНИ ЗА ВРШЕЊЕ ОДРЕДЕНИ РАБОТИ ВО ОБЛАСТА НА ПРОИЗВОДСТВОТО И ПРОМЕТОТ НА ОПОЈНИ ДРОГИ

Се прогласува Законот за определување органи за вршење одредени работи во областа на производство и прометот на опојни дроги.

што Собранието на Социјалистичка Република Македонија го донесе на одделни седници на Соборот на здружениот труд и Општествено-политичкиот собор, одржани на 14. VII. 1983 година.

Бр. 08-1969
14 јули 1983 година
Скопје

Претседател
на Претседателството на СРМ,
Благоја Талески, с. р.

Претседател
на Собранието на СРМ,
Бошко Станковски, с. р.

ЗА К О Н

ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ ОРГАНИ ЗА ВРШЕЊЕ ОДРЕДЕНИ РАБОТИ ВО ОБЛАСТА НА ПРОИЗВОДСТВОТО И ПРОМЕТОТ НА ОПОЈНИ ДРОГИ

Член 1

Со овој закон се определуваат органи за вршење одредени работи во областа на производството и прометот на опојни дроги во согласност со За-

конот за производство и промет на опојни дроги („Службен лист на СФРЈ“ бр. 55/78).

Член 2

Републичкиот комитет за здравство и социјална политика:

1) дава одобрение на организациите на здружениот труд за вршење производство, увоз и извоз на опојни дроги;

2) дава одобрение на организациите на здружениот труд за вршење производство на опојни дроги, откуп на афион, односно на сите количества на оние делови на афионот кои служат за производство на опојни дроги;

3) дава одобрение за издавање опојни дроги на мало кои служат за наставни и научно-истражувачки цели;

4) ги пријавува на сојузниот орган на управата надлежен за работите на здравството годишните потреби на опојни дроги;

5) води евиденција на податоците што ги доставуваат организациите на здружениот труд кои вршат откуп на афион наменет за производство на опојни дроги, организациите на здружениот труд кои произведуваат опојни дроги и организациите на здружениот труд кои вршат увоз и извоз или промет на опојни дроги;

6) доставува до сојузниот орган на управата надлежен за работите на здравството податоци од евиденцијата од точка 5 на овој член и известува на кои организации на здружениот труд им е дадено одобрение за производство, увоз и извоз на опојни дроги и за бројот на организациите на здружениот труд на територијата на Републиката кои вршат промет на опојни дроги на големо.

Член 3

Републичкиот комитет за земјоделство, шумарство и водостопанство:

1) одредува подрачја на кои може да се сее афион наменет за производство на опојни дроги;

2) води евиденција на податоците што ги доставуваат општинските органи на управата надлежни за работите на земјоделството по однос на бројот на организациите на здружениот труд од областа на земјоделството, земјоделските задруги и земјоделците на кои им е одобрено да сеат афион и за организациите од став 2 на овој член и доставува до сојузниот орган на управата надлежен за работите на здравството податоци од евиденцијата;

3) дава одобрение на организациите на здружениот труд кои се занимаваат со научно-истражувачка работа да можат за научни цели да произведуваат опиум со засечување на афионските чушки, да сеат кока растенија и да произведуваат приправки со психоактивно дејствување од билката канабис во согласност со Републичкиот комитет за здравство и социјална политика.

Член 4

Општинските органи на управата надлежни за работите на земјоделството:

1) даваат одобрение на организациите на здружениот труд од областа на земјоделството, на земјоделските задруги и на земјоделците да можат да сеат афион на определени подрачја, кои претходно склучиле договор со организациите на здружениот труд овластени за откуп на афион;

2) водат евиденција на податоците за бројот на организациите на здружениот труд од областа на земјоделството, земјоделските задруги и земјоделците на кои им издале одобрение;

3) доставуваат до Републичкиот комитет за земјоделство, шумарство и водостопанство податоци по однос на издадените одобренија за садење афион;

4) ги пријавуваат на Републичкиот комитет за земјоделство, шумарство и водостопанство засеаните површини со афион кои се одгледуваат за други цели.

Член 5

Надзорот над спроведувањето на одредбите на Законот за производство и промет на опојни дроги што се однесува на работите од областа на земјоделството ги врши општинскиот орган на управата надлежен за земјоделска инспекција.

Член 6

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

367.

Врз основа на член 43 од Законот за високото образование („Службен весник на СРМ“ број 49/74 и 36/76), Собранието на Социјалистичка Република Македонија, на одделни седници на Соборот на здружениот труд и Општествено-политичкиот собор, одржани на 14 јули 1983 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА ЗА ИЗГОТВУВАЊЕ ПРЕДЛОГ ЗА ИЗБОР НА ДИРЕКТОР НА ООЗТ ИНСТИТУТ ЗА РАДИОЛОГИЈА „СКОПЈЕ“ — СКОПЈЕ

За членови на Комисијата за изготвување предлог за избор на директор на ООЗТ Институт за радиологија „Скопје“ — Скопје се именуваат:

Алексов Димитар, член на Советот на Републиката и

Цветко Аврамовски, делегат во Соборот на општините, вработен во Металскиот завод „Тито“ — Скопје.

СОВРАНИЕ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Бр. 08-2011

14 јули 1983 година

Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Бошко Станковски, с. р.

Претседател
на Соборот на здружениот труд,
д-р инж. **Илија Черепналковски, с. р.**

Претседател
на Општествено-политичкиот собор,
Ванчо Близнаковски, с. р.

368.

Врз основа на член 43 од Законот за високото образование („Службен весник на СРМ“ број 49/74 и 36/76), Собранието на Социјалистичка Република Македонија, на одделни седници на Соборот на здружениот труд и Општествено-политичкиот собор, одржани на 14 јули 1983 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА ЗА ИЗГОТВУВАЊЕ ПРЕДЛОГ ЗА ИЗБОР НА ДИРЕКТОР НА ВИШАТА ЗЕМЈОДЕЛСКА ШКОЛА ВО СТРУМИЦА

За членови на Комисијата за изготвување предлог за избор на директор на Вишата земјоделска школа во Струмица се именуваат.

Димитар Стојков, делегат во Соборот на општините на Собранието на СРМ, делегат од Струмица и

Борис Манасиев, дипл инж. агр., на работа во „Струмички слив“ — Струмица.

**СОБРАНИЕ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

Бр. 08-2012
14 јули 1983 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Бошко Станковски, с. р.

Претседател
на Соборот на здружениот труд,
д-р инж. **Илија Черепналковски, с. р.**

Претседател
на Општествено-политичкиот собор,
Банчо Близнаковски, с. р.

369.

Врз основа на член 57 од Законот за социјална заштита („Службен весник на СРМ“ број 9/78), Собранието на Социјалистичка Република Македонија, на одделни седници на Соборот на здружениот труд и Општествено-политичкиот собор, одржани на 14 јули 1983 година, донесе

О Д Л У К А

**ЗА ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕНОВИ НА КОНКУРСНАТА
КОМИСИЈА ЗА ИЗГОТВУВАЊЕ ПРЕДЛОГ ЗА
ИМЕНУВАЊЕ ДИРЕКТОР НА ЗАВОДОТ ЗА РЕ-
ХАБИЛИТАЦИЈА НА ДЕЦА СО ОШТЕТЕН СЛУХ
„КОЧО РАЦИН“ — БИТОЛА**

За членови на Конкурсната комисија за изготвување предлог за именување директор на Заводот за рехабилитација на деца со оштетен слух „Кочо Рацин“ во Битола се именуваат:

Вера Балтова, делегат во Соборот на здружениот труд, делегат од Битола и

Горѓи Андреевски, правник, вработен во РО „Раде Кончар“ — Битола.

**СОБРАНИЕ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

Бр. 08-2010
14 јули 1983 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Бошко Станковски, с. р.

Претседател
на Соборот на здружениот труд,
д-р инж. **Илија Черепналковски, с. р.**

Претседател
на Општествено-политичкиот собор,
Банчо Близнаковски, с. р.

370.

Врз основа на член 8 став 2 од Законот за именување и дополнување на Законот за организирање на научните дејности („Службен весник на СРМ“ број 42/77), Собранието на Социјалистичка Република Македонија, на одделни седници на Соборот на здружениот труд и Општествено-политичкиот собор, одржани на 14 јули 1983 година, донесе

О Д Л У К А

**ЗА ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕНОВИ НА КОНКУРСНАТА
КОМИСИЈА ЗА ИЗГОТВУВАЊЕ ПРЕДЛОГ ЗА
ИЗБОР НА ДИРЕКТОР НА ИНСТИТУТОТ ЗА
СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ
ИСТРАЖУВАЊА**

За членови на Конкурсната комисија за изготвување предлог за избор на директор на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања се именуваат:

Петар Карајанов, член на Претседателството на ЦК СКМ,

Чедомир Јаковски, заменик директор на Политичката школа „Мито Хацивасилев-Јасмин“ — Скопје.

**СОБРАНИЕ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

Бр. 08-2009
14 јули 1983 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Бошко Станковски, с. р.

Претседател
на Соборот на здружениот труд,
д-р инж. **Илија Черепналковски, с. р.**

Претседател
на Општествено-политичкиот собор,
Банчо Близнаковски, с. р.

371.

Врз основа на член 35 од Законот за високото образование („Службен весник на СРМ“ бр. 49/74 и 36/76), Собранието на Социјалистичка Република Македонија, на одделни седници на Соборот на здружениот труд и Општествено-политичкиот собор, одржани на 14 јули 1983 година, донесе

О Д Л У К А

**ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ПРЕТ-
СТАВНИЦИ НА ОПШТЕСТВЕНАТА ЗАЕДНИЦА
ВО СОВЕТОТ НА ООЗТ ИНСТИТУТ ЗА
РАДИОЛОГИЈА „СКОПЈЕ“ — СКОПЈЕ**

Се разрешуваат претставниците на општествената заедница во Советот на ООЗТ Институт за радиологија „Скопје“ — Скопје, поради истек на времето за кое се именувани:

Мицко Русковски и
д-р Јосиф Јосифовски.

За претставници на општествената заедница во Советот на ООЗТ Институт за радиологија „Скопје“ — Скопје се именуваат:

Љубомир Поповски, извршен секретар на Претседателството на ОК на СКМ Центар — Скопје и
Илкер Мустафа, член на РК на ССРМ, вработен во РО „Алкалоид“ — Скопје.

**СОБРАНИЕ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

Бр. 08-2008
14 јули 1983 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Бошко Станковски, с. р.

Претседател
на Соборот на здружениот труд,
д-р инж. **Илија Черепналковски, с. р.**

Претседател
на Општествено-политичкиот собор,
Банчо Близнаковски, с. р.

372.

Врз основа на член 18 став 1 од Законот за Републичкиот фонд за кредитирање на побрзиот развиток на стопански недоволно развиените краишта („Службен весник на СРМ“ број 48/74), Собранието на Социјалистичка Република Македонија, на одделни седници на Соборот на здружениот труд и Општествено-политичкиот сообр, одржани на 14 јули 1983 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ИМЕНУВАЊЕ ДИРЕКТОР НА РЕПУБЛИЧКИОТ ФОНД ЗА КРЕДИТИРАЊЕ НА ПОБРЗИОТ РАЗВИТОК НА СТОПАНСКИ НЕДОВОЛНО РАЗВИЕНИТЕ КРАИШТА

За директор на Републичкиот фонд за кредитирање на побрзиот развиток на стопански недоволно развиените краишта се именува

м-р Гоко Мојсов, досегашен директор на Фондот.

СОБРАНИЕ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Бр. 08-2007

14 јули 1983 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Бошко Станковски, с. р.

Претседател
на Соборот на здружениот труд,
д-р инж. Илија Черепналковски, с. р.

Претседател
на Општествено-политичкиот собор,
Ванчо Близнаковски, с. р.

373.

Врз основа на член 393, став 1, точка 4 од Уставот на Социјалистичка Република Македонија, Извршниот совет на Собранието на СР Македонија донесе

О Д Л У К А

ЗА НАСОЧУВАЊЕ НА СРЕДСТВАТА НА ПОЗИТИВНИТЕ РАЗЛИКИ ШТО НАСТАНУВААТ ПРИ ПРОМЕНАТА НА ЦЕНИТЕ И ПРИ УВОЗОТ НА ОСНОВНИТЕ ПРЕХРАНБЕНИ ПРОИЗВОДИ И ПРЕРАБОТКИТЕ ОД ТУТУН

1. Организациите на здружениот труд од областа на производството и прометот и имателите на дукани позитивните разлики на цените што настануваат при промената на цените и при увозот на основните прехранбени производи и преработките од тутунот ќе ги засметуваат и внесуваат на посебна сметка бр. 40100-849-287 при Службата на општественото книговодство — средства за покривање на негативните и курсните разлики.

Како основни прехранбени производи се подразбираат: пченицата, брашното, маслото за јадење, шеќерот, како и преработките од тутунот (цигари, цигарилоси, тутун за луле и тутун за цвакање).

2. Средствата од точка 1 на оваа одлука ќе се користат за покривање на негативните и курсните разлики на одделни основни земјоделски прехранбени производи набавени од увоз и во земјата заради интервенција на пазарот.

3. Користењето на средствата од точка 1 на оваа одлука ќе се врши врз основа на одлука на Извршниот совет на Собранието на СР Македонија, а по предлог на Републичкиот комитет за општо стопански работи и пазар и Републичкиот секретаријат за финансии.

4 Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

Бр. 23-1249/1
21 јули 1983 година
Скопје

Претседател
на Извршниот совет,
Драгољуб Ставрев, с. р.

374.

**П Р А В И Л Н И К
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА ЕДИНСТВЕНИ МЕРИЛА ЗА ПРОЦЕНУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА СУРОВИОТ ТУТУН**

Член 1

Во Правилникот за единствени мерила за проценување на квалитетот на суровиот тутун во лист („Службен весник на СРМ“ број 46/82) во членот 3 став 2 зборот „средниот“ се заменува со зборот „средениот“.

Член 2

Во член 19 во табелата под „А“ Мерила за проценка на квалитетот на суровиот тутун при откуп за ориенталските ароматични типови сорти: „Јака“ „Џебел“ „Прилеп“:

— во класа II колона 3 алинеја 4 се менува и гласи:

„Големината на вистински среден и горен среден лист изнесува 16 см должина кај сите сорти

Кај ковалама, подврв и врв должината на листот изнесува кај сортата „Прилеп“ до 14 см., а кај сортите „Јака“ и „Џебел“ до 12 см.“.

— во класа III колона 4 алинеја 4 се менува и гласи:

„Големината на голем, среден лист и вистински среден лист изнесува за сортата „Џебел“ до 16 см.

Големината на горен среден лист кај сортите „Прилеп“ и „Јака“ изнесува до 16 см., а кај сортата „Џебел“ до 14 см.

Големината на подврвот и врвот кај сите сорти изнесува до 12 см.“.

— во класа IV колона 5 алинеја 2 зборот „права“ се заменува со зборот „рапава“.

— во класа IV колона 5 алинеја 4 се менува и гласи:

„Големината на листовите од подбирот изнесува до 14 см. за сортите „Прилеп“, „Јака“ и „Џебел“

Големината на листовите кај натподбирот за сортите „Прилеп“ и „Јака“ изнесува до 18 см., а за „Џебел“ до 16 см.“.

— во класа IV колона 5 алинеја 5 се менува и гласи:

„Големината на долен, среден, вистински среден и горен среден лист изнесува кај сортите „Прилеп“ и „Јака“ до 20 см. а кај сортата „Џебел“ до 18 см.

Големината на листовите од подврвот и врвот кај сите сорти изнесува до 16 см.“.

Во табелата под „Б“ — Мерила за проценка на квалитетот на суровиот тутун и откуп на ориенталските дополнителни типови сорта „Јака“, „Џебел“, „Прилеп“ и „Отља“ во класа IV алинеја 4 зборот „закинатост“ се заменува со зборот „закиснатост“.

Во табелата под „В“ — Мерила за проценка на квалитетот на суровиот тутун при откуп на тутунот од типот „Вирџинија“:

— во класа IV колона 5 алинеја 6 ред 10 зборовите „инсерција (боја)“ се заменуваат со зборовите „инсерција (берба)“.

— во класа IV колона 5 алинеја 6 ред 10 зборот „полни“ се заменува со зборот „долни“.

Во делот „Г“ — Мерила за проценка на квалитетот на суровиот тутун при откуп на тутунот од типот „Берлеј“:

— во класа IV алинеја 3 зборот „првиот“ се заменува со зборот „правиот“ и запираката по зборот „лист“ се заменува со „точка“. Зборовите по точката се бришат;

— во класа IV алинеја 4 ред 1 зборот „до“ се заменува со зборот „од“, во ред 4 точката се брише, а во ред 5 по зборот „натподбирот“ се става точка.

Член 3

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

Бр. 08-1367/4
17 јули 1983 година
Скопје

Претседател
на Републичкиот комитет за зем-
јоделство, шумарство и
водостопанство,
инж. **Христо Христоманов**, с. р.

375.

Врз основа на точка 50, став 1 од Наредбата за сметките за уплатата на приходите на општествено-политичките заедници и нивните фондови, на самоуправни интересни заедници и другите самоуправни организации и заедници и за начинот на известување на корисниците на тие приходи („Службен лист на СФРЈ“, бр. 70/80, 70/81, 34/82 и 67/82), републичкиот секретар за финансии, во согласност со Службата на општественото книговодство во Социјалистичка Република Македонија — Централа — Скопје, издава

НАРЕДБА

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА НАРЕДБАТА ЗА ПРОПИШУВАЊЕ НА ПОТСМЕТКИ НА УПЛАТНИТЕ СМЕТКИ КАКО И ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ЗБИРНИ СТАПКИ ЗА УПЛАТУВАЊЕ НА ПРИДОНЕСИТЕ ОД ЛИЧНИОТ ДОХОД НА РАБОТНИЦИТЕ И ОД ДОХОДОТ

1. Во Наредбата за пропишување на потсметки на уплатните сметки како и за утврдување на збирни стапки за уплатување на придонесите од личниот доход на работниците и од доходот („Службен весник на СРМ“, бр. 12/83), во Прегледот број 3 под „а) Од стопанство“, на реден број 8 — Дебар, стапката за здравствено осигурување „8,70“ се заменува со „8,00“, стапката за вработување „0,65“ со „0,75“, а збирната стапка „16,55“ со „15,95“; на реден број 10 — Д. Хисар, стапката за основно образование „6,00“ се заменува со „5,70“, стапката за општествена заштита на децата „2,45“ со „2,20“, стапката за вработување „0,75“ со „0,90“, а збирната стапка „16,80“ со „16,40“; на реден број 22 — Радовиш, стапката за основно образование „4,00“ се заменува со „4,50“, стапката за здравствено осигурување „6,00“ со „8,00“, а збирната стапка „12,55“ со „15,05“; на реден број 27 — Струмица, стапката за општествена заштита на децата „2,00“ се заменува со „1,95“, стапката за вработување „0,65“ со „0,60“, а збирната стапка „15,35“ со „15,25“; и на реден број 28 — Тетово, стапката за општествена заштита на децата „1,85“ се заменува со „1,50“, а збирната стапка „14,85“ со „14,50“.

Во истиот преглед под „б) Од нестопанство“, на реден број 8 — Дебар, стапката за здравствено осигурување „8,70“ се заменува со „8,00“, стапката за вработување „0,65“ со „0,75“, а збирната стапка „17,95“ со „17,35“; на реден број 10 — Д. Хисар, стапката за основно образование „6,00“ се заменува со „5,70“, стапката за општествена заштита на децата „2,45“ со „2,20“, стапката за вработување „0,75“ со „0,90“, а збирната стапка „18,20“ со „17,80“; на реден број 12 — Кичево, стапката за култура „0,90“ се заменува со „1,50“ а збирната стапка „17,03“ со „17,63“; на реден број 22 — Радовиш, стапката за основно образование „4,00“ се заменува со „4,50“, стапката за култура „0,60“ со „0,50“.

стапката за физичка култура „0,29“ со „0,25“, стапката за здравствено осигурување „6,00“ со „8,00“, а збирната стапка „13,76“ со „16,26“; на реден број 26 — Струга, стапката за физичка култура „0,55“ се заменува со „0,50“, а збирната стапка „15,80“ со „15,75“; на реден број 27 — Струмица, стапката за култура „0,58“ се заменува со „0,68“, стапката за општествена заштита на децата „2,00“ со „1,95“, стапката за вработување „0,65“ со „0,60“; и на реден број 28 — Тетово, стапката за општествена заштита на децата „1,85“ се заменува со „1,50“ а збирната стапка „15,80“ со „15,45“.

2. Во Прегледот бр. 4 под „а) Од стопанство“, на реден број 10 — Д. Хисар, стапката на основно образование „6,00“ се заменува со „5,70“, стапката за општествена заштита на децата „2,45“ со „2,20“, а збирната стапка „8,45“ со „7,90“; на реден број 22 — Радовиш, стапката за основно образование „4,00“ се заменува со „4,50“, а збирната стапка „5,85“ со „6,35“; на реден број 27 — Струмица, стапката за општествена заштита на децата „2,00“ се заменува со „1,95“, а збирната стапка „7,30“ со „7,25“; и на реден број 28 — Тетово, стапката за општествена заштита на децата „1,85“ се заменува со „1,50“, а збирната стапка „6,85“ со „6,50“.

Во истиот преглед под „б) Од нестопанство“, на реден број 10 — Д. Хисар, стапката за основно образование „6,00“ се заменува со „5,70“, стапката за општествена заштита на децата „2,45“ со „2,20“, а збирната стапка „9,85“ со „9,30“; на реден број 12 — Кичево, стапката за култура „0,90“ се заменува со „1,50“, а збирната стапка „9,30“ со „9,90“; на реден број 22 — Радовиш, стапката за основно образование „4,00“ се заменува со „4,50“, стапката за култура „0,60“ со „0,50“, стапката за физичка култура „0,29“ со „0,25“, а збирната стапка „7,06“ со „7,42“; на реден број 26 — Струга, стапката за физичка култура „0,55“ се заменува со „0,50“, а збирната стапка „7,45“ со „7,40“; на реден број 27 — Струмица, стапката за култура „0,58“ се заменува со „0,68“, стапката за општествена заштита на децата „2,00“ со „1,95“, а збирната стапка „8,53“ со „8,58“; и на реден број 28 — Тетово, стапката за општествена заштита на децата „1,85“ се заменува со „1,50“, а збирната стапка „7,80“ со „7,45“.

3. Во Прегледот бр. 5, на реден број 10 — Д. Хисар, стапката за здравствено осигурување за повреда на работа и професионални заболувања „0,30“ се заменува со „0,40“, а збирната стапка „1,88“ со „1,98“; на реден број 12 — Кичево, стапката за култура „0,76“ се заменува со „1,00“, а збирната стапка „1,74“ со „1,98“; на реден број 17 — Куманово, стапката за култура „0,70“ се заменува со „0,60“, а збирната стапка „1,78“ со „1,68“; на реден број 22 — Радовиш, стапката за култура „0,60“ се заменува со „0,50“, стапката за физичка култура „0,29“ со „0,25“, а збирната стапка „1,77“ со „1,63“; на реден број 23 — Ресен, стапката за здравствено осигурување за повреда на работа и професионални заболувања „0,30“ се заменува со „0,40“, а збирната стапка „1,53“ со „1,63“; на реден број 26 — Струга, стапката за физичка култура „0,54“ се заменува со „0,50“, а збирната стапка „1,98“ со „1,94“; на реден број 27 — Струмица, стапката за физичка култура „0,49“ се заменува со „0,50“, а збирната стапка „1,94“ со „1,95“; на реден број 28 — Тетово, стапката за култура „0,46“ се заменува со „0,435“, а збирната стапка „1,43“ со „1,405“; и на реден број 30 — Штип, стапката за култура „0,95“ се заменува со „0,85“, а збирната стапка „2,60“ со „2,50“.

4. Оваа наредба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

Бр. 10-250/1

7 јули 1983 година

Скопје

Републички секретар
за финансии,
Александар Андоновски, с. р.

376.

Врз основа на член 37 од Законот за општествените совети и за републичките општествени совети („Службен весник на СРМ“ бр. 24/80) и член 43 од Деловникот на Републичкиот општествен совет за стопански развој и економска политика, Републичкиот општествен совет за стопански развој и економска политика на седницата одржана на 6 јули 1982 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ИЗБОР НА ПРЕТСЕДАТЕЛ НА РЕПУБЛИЧКИОТ ОПШТЕСТВЕН СОВЕТ ЗА СТОПАНСКИ РАЗВОЈ И ЕКОНОМСКА ПОЛИТИКА

1. За претседател на Републичкиот општествен совет за стопански развој и економска политика со мандат од една година, се избира д-р Митра Шароска, редовен професор на Економскиот факултет во Скопје.

2. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

Дел. бр. 27-1/10
7 јули 1983 година
Скопје

Претседател на Советот,
д-р Синиша Спасов, с. р.

377.

Врз основа на член 37 од Законот за општествените совети и за републичките општествени совети („Службен весник на СРМ“ бр. 24/80) и член 43 од Деловникот на Општествениот совет за прашања на општественото уредување, Републичкиот општествен совет за прашања на општественото уредување на седницата одржана на 6 јули 1983 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ИЗБОР НА ПРЕТСЕДАТЕЛ НА ОПШТЕСТВЕНИОТ СОВЕТ ЗА ПРАШАЊА НА ОПШТЕСТВЕНОТО УРЕДУВАЊЕ

1. За претседател на Општествениот совет за прашања на општественото уредување со мандат од една година, се избира Ристо Џунов, член на Претседателството на Централниот комитет на Сојузот на комунистите на Македонија.

2. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

Дел. бр. 28-1/33
7 јули 1983 година
Скопје

Претседател на Советот,
Сервет Салиу, с. р.

378.

Врз основа на член 41 од Законот за општествените совети и републичките општествени совети („Службен весник на СРМ“ бр. 24/80) и член 48 од Деловникот на Републичкиот општествен совет за стопански развој и економска политика, Републичкиот општествен совет, на седницата од 6 јули 1983 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ НА СЕКРЕТАРОТ НА РЕПУБЛИЧКИОТ ОПШТЕСТВЕН СОВЕТ ЗА СТОПАНСКИ РАЗВОЈ И ЕКОНОМСКА ПОЛИТИКА

1. Љупка Шукарева, секретар на Републичкиот општествен совет за стопански развој и економска политика се разрешува од функцијата, поради остварување право на пензија, заклучно со 31. VIII. 1983 година.

2. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на СРМ“.

Бр. 27-1/12
13 јули 1983 година
Скопје

Претседател на Советот,
д-р Митра Шароска, с. р.

379.

Уставниот суд на Македонија, врз основа на член 433 од Уставот на СР Македонија, член 14 став 1 алинеја 1 и член 20 од Законот за основите на постапката пред Уставниот суд на Македонија и за правното дејство на неговите одлуки, по јавната расправа одржана на 19 мај 1983 година, донесе

О Д Л У К А

1. СЕ ОДБИВА Предлогот на Општинскиот општествен правобранител на самоуправањето во Крива Паланка за оценување уставноста и законитоста на член 59 став 2 од Правилникот за утврдување на основите и мерилата за распределба на средствата за лични доходи и за заедничка потрошувачка донесен од работниците на Основната организација на здружениот труд Шумско стопанство „Осогово“ во Крива Паланка во состав на Работната организација за стопанисување со шуми „Треска“ во Скопје, со референдум на 6 мај 1982 година и на член 14 од Самоуправната спогодба за организација и систематизација на работи и работни задачи донесена од работниците на означената организација со референдум на 5 јули 1980 година.

2. СЕ ЗАПИРА постапката за оценување уставноста и законитоста на член 4 став 1 точка б) од самоуправната спогодба означена во точката 1 од оваа одлука.

3. Оваа одлука ќе се објави во „Службен весник на СРМ“ и во Основната организација на здружениот труд Шумско стопанство „Осогово“ во Крива Паланка, на начин определен за објавување на самоуправните општи акти.

4. Општинскиот општествен правобранител на самоуправањето во Крива Паланка поднесе предлог за оценување уставноста и законитоста на член 59 став 2 од Правилникот и на членовите 14 и 4 став 1 точка б) од Спогодбата означени во точката 1 од оваа одлука. Според наводите во предлогот, оспорениот правилник е противуставен и незаконит затоа што е донесен од соборот на работните луѓе, а не со референдум. Исто така, во предлогот се оспорува член 59 став 2 од Правилникот затоа што предвидува висината на сите дневници да ја определува работничкиот совет со посебна одлука, а не работниците со референдум како нивно неотуѓиво право. Понатаму, се оспорува и член 4 став 1 точка б) од самоуправната спогодба за организација и систематизација затоа што полот на работникот го предвидува како еден од посебните услови. На крајот се оспорува и член 14 од означената самоуправна спогодба затоа што стручната подготовка е предвидена како самостоен основ во распределбата на средствата за лични доходи.

5. Судот на јавната расправа утврди дека оспорениот правилник е донесен од работниците со референдум, а не од соборот на работните луѓе и заради тоа Судот утврди дека тој не е во спротивност со член 463 од Законот за здружениот труд.

6. Во врска со оспорениот член 59 став 2 од овој правилник, Судот утврди дека со него се определува висината на сите дневници да ја уредува работничкиот совет со посебна одлука.

Согласно член 105 став 1 од Законот за здружениот труд и член 13 од Законот за утврдување и распоредување на вкупниот приход и на доходот, дневниците за службени патувања претставуваат материјални трошоци на основната организација што се непосреден услов за работа и производство. За утврдување на материјалните трошоци не е предвидена законска обврска работниците да се изјаснуваат со референдум, поради што Судот утврди дека работничкиот совет може да одлучува за распределба на средствата кои спаѓаат во материјални трошоци.

7. Судот, исто така, утврди дека според член 3 од оспорениот правилник придонесот на секој работник во распределбата на средствата за лични доходи, се утврдува во зависност од квалитетот и квантитетот на работите, сложеноста на работата односно работните задачи, успешноста во користењето на средствата на трудот, остварените заштеди во работењето, користењето на работното време, одговорноста на работата и условите под кои работи работникот. Во оспорениот член 14, пак, од опоподбата се разработени основите и се определени мерила. Оспорениот акт содржи основи и мерила за распределба на средствата за лични доходи според вложениот труд и резултатите на трудот во смисла на член 129 став 3, поради што, Судот утврди дека тој не е во несогласност со членот 22 од Уставот на СР Македонија односно дека не е во спротивност со член 126 став 1 од Законот за здружениот труд.

8. Понатаму, Судот утврди дека во член 4 став 1 точка б) од Самоуправната спогодба се определени посебни услови кои работникот треба да ги исполнува при засновање работен однос. Така, покрај другите услови е одреден и полот на работникот. Меѓутоа, Судот на јавната расправа утврди дека член 4 од Самоуправната спогодба престанал да важи, па согласно член 14 став 1 алинеја 1 од Законот за основите на постапката пред Уставниот суд на Македонија и за правното дејство на неговите одлуки, реши да ја запре постапката.

Врз основа на изнесеното Судот одлучи како во точките 1 и 2 на оваа одлука.

У. бр. 211/82

19 мај 1983 година

Скопје

Претседател
на Уставниот суд на Македонија,
Гога Николовски, с. р.

380.

Уставниот суд на Македонија, врз основа на член 20 од Законот за основите на постапката пред Уставниот суд на Македонија и за правното дејство на неговите одлуки, на седницата одржана на 11 мај 1983 година, донесе

О Д Л У К А

1. СЕ УКИНУВА член 49 став 4 од Статутот на Општинската заедница на вработувањето во Делчево донесен на 14 декември 1978 година.

2. Оваа одлука ќе се објави во „Службен весник на СРМ“ и во означената општинска заедница на начин предвиден за објавување на самоуправни општи акти.

3. Уставниот суд на Македонија, по повод поднесена претставка, поведе постапка за оценување уставноста и законитоста на актот означен во точката 1 на оваа одлука, затоа што основано се постави прашањето за неговата спротивност со одредбите од Законот за здружениот труд.

4. Во претходната постапка Судот утврди дека во член 49 став 4 од Статутот на означената општинска заедница е предвидено личниот доход на секретарот на заедницата да го определува нејзиното собрание по предлог од Извршниот одбор, а во согласност со закон, општествен договор и самоуправни спогодба.

5. Со Уставот и со соодветните закони секретарот на самоуправната интересна заедница не е предвидена како орган на заедницата. Иако него го именува собранието на самоуправната интересна заедница, тој, всушност, е раководител на работната заедница која врши работи за самоуправната интересна заедница.

Според член 408 став 2 од Законот за здружениот труд, одредбите на овој закон кои се однесуваат на работните заедници во организациите на здружениот труд, се однесуваат и на работните заедници во самоуправните интересни заедници, ако со закон не е поинаку определено. Според член 545 во врска со член 508 од овој закон, раководителот на работната заедница заснова работен однос во таа работна заедница и во неа ги остварува правата, обврските и одговорностите кои произлегуваат од работниот однос. Распределбата на средствата за лични доходи на работниците во работната заедница, пак, се врши според основите и мерилата утврдени во самоуправниот општ акт што тие го донесуваат со референдум (член 542 во врска со член 463 од Законот за здружениот труд).

Имајќи ги предвид наведените одредби на Законот за здружениот труд, а со оглед на тоа што со закон не е поинаку определено, Судот смета дека личните доходи на секретарите на самоуправните интересни заедници треба да се утврдуваат според основи и мерила што ги утврдуваат со референдум работниците во работната заедница, а не според критериуми определени од други субјекти.

Со оглед на тоа што според член 49 став 4 од оспорениот статут личниот доход на секретарот на Заедницата не го утврдило непосредно работниците во работната заедница во таа самоуправни интересна заедница, Судот утврди дека тој е во спротивност со означените одредби од Законот за здружениот труд.

Врз основа на изнесеното, Судот одлучи како во точката 1 на оваа одлука.

У. бр. 231/82

11 мај 1983 година

Скопје

Претседател
на Уставниот суд на Македонија,
Гога Николовски, с. р.

ОПШТИ АКТИ НА САМОУПРАВНИТЕ ИНТЕРЕСНИ ЗАЕДНИЦИ

РЕПУБЛИЧКА ЗАЕДНИЦА ЗА РАБОТИ НА ЦЕНИТЕ

250.

Врз основа на член 38 и 43 од Законот за системот на цените и за општествената контрола на цените на производите и услугите („Службен весник на СРМ“ бр 33/80), Советот на Републичката заедница за работи на цените донесе

О Д Л У К А

ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ПРОИЗВОДИ И УСЛУГИ ОД НАДЛЕЖНОСТА НА РЕПУБЛИКАТА ЗА КОИ САМОУПРАВНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ И ЗАЕДНИЦИ МОРААТ ДА ДОСТАВАТ ИЗВЕСТИЈА ЗА ЦЕНИТЕ НА РЕПУБЛИЧКАТА ЗАЕДНИЦА ЗА РАБОТИТЕ НА ЦЕНИТЕ, ЗАРАДИ СЛЕДЕЊЕ

1. Организациите на здружениот труд и другите самоуправни организации и заедници (само-

управни организации и заедници) се, должни на Републичката заедница за работи на цените да и доставуваат известување за цените заради следење пред зголемување на цените, за следните производи и услуги од надлежност на Републиката, и тоа за:

Група	Гранка	Подгрупа	Име и опис на дејноста
1	2	3	4
0111			Производство на неметални минерали (без градежни материјали)
	01111		Производство на неметални минерали (без сол)
		011119	Производство на останати неметални минерали
			Производство на фелшпед, сурови фосфати, природни минерали и губриза од сите врсти, талк, шкрилци, вулкански туфови (бреча), кварцити, бентонити и др. неметални минерали
0112			Преработка на неметални минерали (без градежен материјал)
	01121		Производство на стакло
		011212	Производство на амбалажно стакло (само за масло за јадење)
	01123		Производство на порцелан и керамика
		011231	Производство на порцелан и керамика за домаќинство
	01129		Преработка на останати неметални минерали
		011291	Производство на азбестни производи
0113			Металопреработувачка дејност
	011313		Производство на алат
	011314		Производство на метална амбалажа
			Производство на метална амбалажа од црн, поцинкован и бел лим од алуминиум и олово
	011316		Производство на котрљајки (округли) лежаи: сите видови
0114	01141		Производство на машини и уреди (без електрични и земјоделски)
	01141	011412	Производство на градежни и рударски машини и уреди: сите производи
		011413	Производство на машини за обработка на метали и дрво: сите производи
0117	01172	011722	Производство на радио и телевизиски приемници и уреди
	01174	011749	Производство на останати апарати за домаќинство
		01179	Производство на останати електрични производи
	011791		Производство на електро инсталациони материјали сите видови производи
0118			Производство на базни хемиски производи
	01183		Производство на хемиски влакна и пластични маси
		011831	Производство на вештачки и синтетички влакна
	011832		Производство на пластични маси (само ПВЦ компаунд)
0119			Преработка на хемиски производи
	01194		Преработка на пластични маси
		011941	Производство на амбалажа од пластични маси (само амбалажа за свежо и кисело млеко)
0120	01200		Производство на камен, чакал и песок
		012003	Производство на суров гипс
0121			Производство на градежен материјал

1	2	3	4
01211			Производство на вар и гипс
	012111		Производство на вар
	012112		Производство на гипс
01212	012120		Производство на цемент
01213	012130		Производство на тули и керамида
01214			Производство на град. префабрикати и битуменски производи
	012141		Производство на азбестно цементни производи
	012143		Производство на битумен. материјали за патишта и кров
0122	01220		Производство на резена граѓа и плочи
		012203	Импрегнација на дрво
0124	01242	012421	Производство и преработка на хартија
		012429	Други преработки на хартија
0125			Производство на текстилни предива и ткаенини
	01251	012512	Производство на предива и конци од пам. тип
		012513	Производство на предиво од волнен тип
		012515	Производство на предиво и конец од природни и вештачки влакна
	012516		Производство на синтетички креп предива и конци
	01252		Производство на ткаенини
		012521	Производство на памучни ткаенини
	012522		Производство на волнени ткаенини
0128			Производство на кожни обувки и галантерија
	01281	012810	Производство на кожни обувки
0129	01290		Преработки на каучук
		012909	Други преработки од каучук
	01291	012901	Протектирање на гуми
0130			Производство на прехранбени производи
	01305	013050	Преработка и конзервирање на
0131			Производство на пијалаци
	01311		Производство на алкохоли од растително потекло
		013112	Производство на пиво
0134	01340	013400	Графичка дејност: сите производи освен дневно информативни весници и школски тетратки
0300	03000	030003	Искористување на шуми (освен опревно дрво, обло цепано и тесано дрво)
0400	04000	040001	Искористување и употреба на вода за наводнување
1102	11020		Осигурување на имоти и лица
		110201	Осигурување (освен обавезно осигурување на моторни возила)
1105	11050	110500	Геолошки истражувања

2. Во постапката за формирањето на цените од точка 1 од оваа одлука самоуправните организации и заедници ќе обезбедат цените да се формираат во односите на меѓусебна зависност, поврзаност и одговорност на самоуправните организации и заедници, со примена на критериумите за формирање на цените утврдени со Законот за системот на цените и за општествена контрола на цените на производите и услугите и во согласност со утврдена та политика на цените за тековната година.

3. Известувањето на цените заради следење мора да содржи:

1) назив на производот односно на услугата со краток опис на основните техничко-технолошки и комерцијални карактеристики;

2) единица на мера;

3) новата цена на производот односно на услугата за која се доставува известувањето за цените заради следење, со назначување на видот на нова-

та цена (производителска, големопродажна, малопродажна);

4) условите на продажбата: место и начин на испораката (франко производител, франко натоварено во местото на производителот, франко купувач, франко истоварено во местото на купувачот, франко складиште на купувачот и сл.), начинот на пресметувањето на амбалажата со означување дали е амбалажата повратна или неповратна, висината на износот на пресметувањето на разликата за непродадената стока и сл.;

5) износ на учество за покривање на трошоците во прометот содржана во малопродажната, односно големопродажната цена;

4. Со известувањето за цените заради следење, самоуправните организации и заедници се должни на Републичката заедница за работи на цените да доставуваат:

1) одлука на овластениот самоуправен орган за формирање на цените заради следење;

2) податок за тоа кога и врз основа на кој акт односно пропис е утврдена постојната продажна цена, односно условите на продажбата на производите односно услугите;

3) податок за нивото на цените кое за производот односно услугата во согласност со прописите постоело на ден 31 декември претходната година;

4) податок за процентот на вкупното зголемување на цените од 1 јануари тековната година до денот на поднесувањето на известувањето на цените заради следење;

5) документација и образложение од кои се гледа дека цените на производот, односно услугата од известувањето за цените се формирани заради следење, со применување на критериумите за формирањето на цените од Законот за системот на цените и за општествена контрола на цените на производите и услугите, односно во согласност со Упатството за применување на критериумите за формирање на цените („Службен лист на СФРЈ“ бр. 24/81) со Резолуцијата за политиката на остварување на општествениот план на СР Македонија за периодот од 1981—1985 година во тековната година и проекцијата за поместување на цените во тековната година.

5. Известувањето за цените заради следење се доставува во два примероци, а документацијата од точка 4 на оваа одлука во еден примерок, кои се потпишани од страна на овластеното лице определено со самоуправен општ акт на самоуправната организација односно заедница, најдоцна 30 дена пред денот на почетокот на продажбата на производите и услугите по цените од известувањето за цените заради следење.

6. Ако известувањето за цените заради следење не ги содржи податоците, документацијата, односно образложението од точка 3 и 4 на оваа одлука, Републичката заедница за работи на цените ќе ја повика самоуправната организација односно заедница да го дополни известувањето за цените заради следење во рок од 15 дена.

Ако самоуправната организација односно заедница не го дополни известувањето за цените заради следење во рокот од став 1 на оваа точка, ќе се смета дека известувањето за цените не е ни поднесен.

7. Одредбите на оваа одлука се однесуваат и на производите и услугите од точка 1 на оваа одлука кои самоуправните организации и заедници првпат ги произведуваат односно вршат.

8. Организациите на здружен труд што цените ги своите производи и услуги од точка 1 на оваа одлука ги формираат во согласност со одредбите од член 13 на Законот за основите на системот на цените и за општествена контрола на цените, не се должни да доставуваат известување за цените заради следење, освен ако тие производи и услуги се предмет на размена надвор од сложена односно работна организација на здружен труд.

Одредбите на оваа одлука не се однесуваат и на производите и услугите од оваа одлука кои самоуправните организации и заедници ги произведуваат односно вршат по специјални технички услови и по спецификации на купувачите врз основа на индивидуално договорени порачки.

9. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

Бр. 11-171/2

26 јули 1983 година

Скопје

Претседател,
Дургут Едиповски, с. р.

251.

Врз основа на член 62 став 1 од Законот за основите на системот на цените и за општествена контрола на цените („Службен лист на СФРЈ“ бр. 1/80 и 38/80) и член 30 став 1 од Законот за системот на цените и за општествена контрола на цените на производите и услугите („Службен весник на СРМ“ бр. 33/80), Советот на Републичката заедница за работи на цените, на седницата одржана на 1 јули 1983 година, донесе

У П А Т С Т В О

ЗА СОДРЖИНАТА НА БАРАЊЕТО ЗА ЗАВЕРКА НА ЦЕНОВНИЦИТЕ НА ПРОИЗВОДИТЕ ШТО ПРВПАТ СЕ ПРОИЗВЕДУВААТ, ОДНОСНО НА УСЛУГИТЕ ШТО ПРВПАТ СЕ ВРШАТ И ЗА ДОСТАВУВАЊЕТО НА ТИЕ ЦЕНОВНИЦИ ДО РЕПУБЛИЧКАТА ЗАЕДНИЦА ЗА РАБОТИ НА ЦЕНИТЕ ЗАРАДИ ЗАВЕРКА

1. Со ова упатство се определува кои податоци ги содржи ценовникот и образложението на ценовникот, која документација се приложува кон ценовникот, како и начинот и роковите во кои основните и другите организации на здружен труд, самоуправните интересни заедници и другите самоуправни организации и заедници (во натамошниот текст: самоуправни организации и заедници) ќе доставуваат до Републичката заедница за работи на цените ценовник за производите што првпат се произведуваат, односно за услугите што првпат се вршат, заради заверка.

2. Ценовникот од точка 1 на ова упатство содржи:

1) назив на производите односно услугите, со краток опис на основните техничко-технолошки и комерцијалните карактеристики;

2) единица на мера;

3) продажна цена на производите, односно услугите;

4) назнака на видот на новоформираната цена (производителска, големопродажна, малопродажна и др.);

5) условите на продажба: местото и начинот на испораката: (франко-производител, франко товарено во местото на производителот, франко купувач, франко растоварено во местото на купувачот, франко склад на купувачот и сл.), начинот на пресметување на амбалажата со назнака дали амбалажата е повратна или не, висината и начинот на пресметувањето на ризикот на непродадени стоки и др.;

6) износ на учеството за покривање на трошоците на прометот содржано во малопродажната, односно во големопродажната цена.

3. Образложението треба да содржи податоци од кои се гледа дека цените од ценовникот се формирани со примена на критериумите за формирање на цените, односно дека се формирани во согласност со Упатството за применување на критериумите за формирање на цените („Службен лист на СФРЈ“, бр. 24/81).

4. Кон ценовникот и образложението, самоуправните организации и заедници ја доставуваат до Републичката заедница за работите на цените следната документација и тоа:

1) докази од кои се гледа дека во прашање е производ односно услуги што се резултат на домашната научно-истражувачка и развојна работа во смисла на Одлуката за определување што се смета како нови производи кои се резултат на домашната научно-истражувачка и развојна работа („Службен лист на СФРЈ“ број 70/80).

Како доказ дека е во прашање нов производ односно услуга, што е резултат на домашната научно-истражувачка и развојна работа служи решението на Сојузниот завод за патенти со кој е признаен патентот, моделот или примерокот. Како доказ дека е во прашање нов производ односно услуга што е резултат на домашната научно-истражувачка и развојна работа, а кој не претставува пронајдок заштитен со патент, модел или примерок заштитен согласно Законот за заштита на пронајдоци, технички унапредувања и знаци за разликување („Службен лист на СФРЈ“ бр. 34/81) служи потврдата на организацијата на здружениот труд која врши научно-истражувачка дејност како своја основна дејност, како и мислењето на соодветното здружение на Стопанската комора на Југославија, односно Македонија (во натамошниот текст: Комора) во кое се здружени производителите на тој производ или вршителите на услугите и соодветното здружение на Комората во кое се здружени потрошувачите на тој производ, или корисниците на услугите;

2) докази од кои се гледа дека е во прашање производ односно услуга што се произведува односно врши првпат, а не е резултат на домашната научно-истражувачка или развојна работа.

Како доказ дека производот првпат се произведува односно услугата се врши првпат во Југославија служи мислењето на соодветното општо здружение на Комората во кое се здружени потрошувачите на тој производ или корисниците на услугите.

Како доказ за самоуправната организација или заедница дека во прашање е нов производ кој веќе се произведува односно услуга која се врши во земјата, служи и мислењето на соодветното општо здружение на Комората во кое се здружени производителите на тој производ или вршителите на услугите.

Како доказ дека во прашање е нов производ, односно услуга што е слична, односно сродна со постојните производи, односно услуги на единствениот југословенски пазар, служи мислењето на соодветното општо здружение на Комората во кое се здружени производителите на тој производ или вршителите на услугите и на соодветното општо здружение на Комората во кое е и организацијата на здружениот труд која веќе произведува сличен или сроден производ, односно врши слична или сродна улога, а за производите од договорот за долгорочна производна кооперација со странство служи и каталогот и техничката документација на странското правно или физичко лице;

3) доказ дека цените од ценовникот се формирани најмногу до нивото на цените на исти или слични, односно сродни производи или услуги кои се формирани во согласност со прописите.

Како доказ дека е во прашање цена на ист или сличен односно сроден производ односно услуга служи податокот за постојната цена на истиот производ односно услуга на друг производител, односно вршител на услуга или податокот за постојната цена на сличен или сроден производ односно услуга, со тоа што да се назначи називот на таквиот производ, односно на услугата, со краток опис на основните технолошкотехнички и комерцијални карактеристики и називот на нивниот производител односно вршител на услугата.

Како податок за постојната цена се смета потврдата на надлежната заедница за работи на цените за нивото на цените на ист односно сличен или сроден производ односно услуга (копија на заверен ценовник, известување на цените заради следење, на решенија и сл.);

4) износот на учеството за покривање на трошоците во прометот, вклучувајќи ги и зависните трошоци, ако е содржан во продажната цена;

5) одлука на овластениот самоуправен орган за формирање на цените од ценовникот, донесена по утврдена самоуправна постапка.

5. Самоуправните организации и заедници, со доказите под 1), 2), 3), 4), 5) и точката 4 на ова упатство доставуваат и потврда за квалитетот во смисла на член 3, став 4 од Законот за стандартизација („Службен лист на СФРЈ“ бр. 38/77 и 11/80).

6. Ценовникот со број и дата на донесувањето, потпишан од страна на овластеното лице и заверен со печат, самоуправните организации и заедници го доставуваат на Републичката заедница за работите на цените во 4 примероци, а податоците од точка 3 и 4 на ова упатство во 2 примероци.

7. Ако ценовникот не ги содржи показателите, образложението и документацијата од точка 1, 2, 3, 4, 5 и 6 на ова упатство, Заедницата ќе ја повика самоуправната организација или заедница да го дополни ценовникот во рок од 15 дена од денот на приемот на известieto за дополнување на ценовникот.

Ако самоуправната организација или заедница не го дополни ценовникот, образложението и документацијата во рокот од став 2 на оваа точка, ќе се смета дека ценовникот не е ни поднесен, за што Републичката заедница за работите на цените ќе донесе соодветен управен акт.

8. Одредбите на ова упатство, согласно член 10 од Законот за основите на системот на цените и за општествената контрола на цените ќе се применуваат и на другите учесници во вршењето на прометот на производите и услугите.

9. Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

Бр. 11-200/1

26 јули 1983 година

Скопје

Претседател,
Дургут Едиповски, с. р.

252.

Врз основа на член 62 став 1 од Законот за основите на системот на цените и за општествената контрола на цените („Службен лист на СФРЈ“ бр. 1/80 и 38/80) и член 30 од Законот за системот на цените и за општествената контрола на цените на производите и услугите („Службен весник на СРМ“ бр. 33/80), Советот на Републичката заедница за работи на цените, на седницата одржана на 1 јули 1983 година, донесе

УПАТСТВО ЗА СОДРЖИНАТА НА ЦЕНОВНИКОТ И ДОКУМЕНТАЦИЈАТА ШТО САМОУПРАВНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ И ЗАЕДНИЦИ ГИ ДОСТАВУВААТ ДО РЕПУБЛИЧКАТА ЗАЕДНИЦА ЗА РАБОТИТЕ НА ЦЕНИТЕ ЗАРАДИ ЗАВЕРКА

1. Со ова упатство се определуваат податоците што ги содржи ценовникот, образложението на ценовникот и документацијата која се прилага кон ценовникот како и начинот и роковите во кои основните и други организации на здружениот труд, самоуправните интересни заедници и другите самоуправни организации и заедници (самоуправни организации и заедници) се должни до Републичката заедница за работите на цените да доста-

вуваат ценовник заради заверка, пред зголемувањето на цените на тие производи и услуги.

2 Ценовникот од точка 1 на ова упатство содржи.

1) назив на производот, односно на услугата, со краток опис на основните техничко-технолошки и комерцијални карактеристики;

2) единица на мера;

3) постојаните цени на производот односно на услугата, формирани според важечките прописи до денот на доставувањето на ценовникот заради заверка;

4) нивото на новоформираната цена на производот и услугата за кои се доставува ценовник заради заверка;

5) процентот на зголемувањето на цената;

6) видовите на постојните и новоформираните цени (производствена, големопродажна, малопродажна и др.) и постојните услови на продажбата;

7) условите на продажбата: место и начин на испораката (франко производителот, франко товарено во местото на производителот, франко растоварено во местото на купувачот, франко складиште на купувачот и сл.), начинот на пресметувањето на амбалажата, со назнака дали амбалажата е повратна или не, висината и начинот на пресметувањето на ризиците за непродадените стоки и др., учеството за покривање на трошоците на прометот ако е содржано во продажната цена и сл.

3. Кон ценовникот самоуправната организација или заедница е должна до Републичката заедница за работи на цените да достави:

1) одлука на овластениот самоуправен орган за формирање на цената од ценовникот, донесена по утврдена самоуправни постапка;

2) кога и врз основа на кој акт односно пропис е утврдена постојната продажна цена, односно условите на продажбата на производот или услугата;

3) нивото на цените што за производот односно услугата во согласност со прописите постоело на ден 31 декември на претходната година;

4) износ на учеството за покривање на трошоците во прометот, вклучувајќи ги и зависните трошоци, ако е содржан во продажната цена;

5) образложение и документација од која се гледа дека цените од ценовникот се формирани со применување на критериумите за формирање на цените од Законот за системот на цените и за општествена контрола на цените на производите и услугите, односно во согласност со Упатството за применување на критериумите за формирање на цените („Службен лист на СФРЈ“, бр. 24/81) и со утврдената политика на цените, со посебен осврт на нивото на светските цени и цените на исти производи на домашниот пазар;

6) известување на соодветното здружение на Стопанската комора на Југославија односно Стопанската комора на Македонија дали за цените од ценовникот е постигната согласност за наредните фази на репродукциониот циклус односно потрошувачот;

7) приказ за постигнатите резултати на реализацијата на програмата за штедење на енергија, сировини и репродукционен материјал;

8) други податоци кои дополнително ќе ги побара Републичката заедница за работите на цените.

4. Ценовникот со бројот и датумот на донесувањето, потпишан од страна на овластените лица и заверен со печат, самоуправните организации и заедници го доставуваат на Републичката заедница за работите на цените во 4 примероци, а податоците од точка 3 на ова упатство во 2 примероци.

5. Ако ценовникот не ги содржи податоците, документацијата и образложението од точка 1, 2

и 3 на ова упатство, Републичката заедница за работите на цените ќе ја повика самоуправната организација или заедница да го дополни ценовникот во рок од 15 дена од денот на приемот на известието за дополнување на ценовникот.

Ако самоуправната организација или заедница не го дополни ценовникот согласно став 1 на оваа точка, ќе се смета дека ценовникот не е поднесен, за што Републичката заедница за работите на цените ќе донесе соодветен управен акт.

6. Одредбите на ова упатство, согласно член 10 од Законот за основите на системот на цените и за општествената контрола на цените, ќе се применуваат и на другите учесници во вршењето на прометот на производите и услугите.

7. Со денот на влегувањето во сила на ова упатство престанува да важи Упатството за доставување ценовници до Републичката заедница за работите на цените заради заверка („Службен весник на СРМ“ бр. 13/81).

8. Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

Бр. 11-199/1
26 јули 1983 година
Скопје

Претседател,
Дургут Единовски, с. р.

253.

Врз основа на член 63 став 1 точка 2 од Законот за железниците („Службен весник на СРМ“ бр. 46/78) и член 10 став 1 точка 2 од Самоуправната спогодба за здружување во Републичка самоуправна интересна заедница за железнички сообраќај, Собранието на Републичката самоуправна интересна заедница за железнички сообраќај, во согласност со собранијата на општинските самоуправни интересни заедници за железнички сообраќај со седиште во Скопје, Титов Велес, Штип, Гостивар, Прилеп, Битола и Куманово, на седницата одржана на 29 јули 1983 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ВОВЕДУВАЊЕ ПРИДОНЕС ОД ДОХОДОТ И ВИСИНА НА СТАПКАТА НА ПРИДОНЕСОТ НА РЕПУБЛИЧКАТА САМОУПРАВНА ИНТЕРЕСНА ЗАЕДНИЦА ЗА ЖЕЛЕЗНИЧКИ СООБРАЌАЈ ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА ДЕЛ ОД ТРОШОЦИТЕ НА РЕПРОДУКЦИЈАТА И ЗА НОРМАЛНИ УСЛОВИ НА СТОПАНИСУВАЊЕ ВО ЖЕЛЕЗНИЧКИОТ СООБРАЌАЈ

Член 1

Во Одлуката за воведување придонес на Републичката самоуправна интересна заедница за железнички сообраќај за финансирање на дел од трошоците на репродукцијата и за нормални услови на стопанисување во железничкиот сообраќај („Службен весник на СРМ“ бр. 43/81 и 37/82), во членот 1 бројката „1981“ се заменува со „1982“.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на СРМ“, а ќе се применува од 1 јануари 1983 година.

Бр. 1753
29 јули 1983 година
Скопје

Претседател,
Инајет Даути, с. р.

Одласен дел

РЕГИСТАР НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА ЗДРУЖЕН ТРУД

Окружниот стопански суд во Битола со решението Фи. бр. 30 од 5. II. 1983 година, на регистарска влошка бр. 88 го запиша во судскиот регистар организирањето и конституирањето на Општинската самоуправна интересна заедница на здравството и здравственото осигурување — Ресен.

Општинската СИЗ на здравството и здравственото осигурување — Ресен настана со промени во организирањето на Основната СИЗ на здравството и здравственото осигурување — Ресен, рег. вл. 57.

Истовремено се запишува и бришењето на досегашната основна СИЗ на здравството и здравственото осигурување — Ресен, рег. вл. 57.

Основни дејности: 140237 — општинска самоуправна интересна заедница на здравството и здравственото осигурување.

Во правниот промет Заедницата настапува во свое име и за своја сметка.

За обврските во правниот промет спрема трети лица одговара со сите свои средства.

Заедницата ќе ја застапува Никола Наумовски, секретар, без ограничување.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи. бр. 30/83. (148)

Окружниот стопански суд во Скопје со решението Фи. бр. 396 од 31. III. 1983 година, на регистарска влошка бр. 3-1503-0-0-0 ја запиша во судскиот регистар промената на лицето овластено за застапување на Самоуправната интересна заедница на станувањето со Ц. О. — Гевгелија, ул. „Васо Карајанов“ бр. 1 со следните податоци: Се брише досегашниот застапник Владо Наков, секретар, а се запишува новиот застапник дипл. инж. Тодор Југов, секретар, без ограничување.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 396/83. (149)

Окружниот стопански суд во Скопје со решението Фи. бр. 293 од 23. III. 1983 година, на регистарска влошка бр. 2-1585 ја запиша во судскиот регистар промената на лицето овластено за застапување на земјоделската задруга „Медитеран“, Р. О., с. Моин, Гевгелија со следните податоци: Се брише досегашниот застапник Кованцалиев Јосиф, директор, а се запишува новиот застапник Љушев Петар, директор, со неограничени овластувања.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 293/83. (150)

Окружниот стопански суд во Битола со решението Фи. бр. 27 од 4. II. 1983 година, на регистарска влошка бр. 663 го запиша во судскиот регистар основањето и конституирањето на Работната организација Центар за унапредување на индивидуалното земјоделство „Развој“ — Крушево, со ц. о.

Основни дејности:

020201 — земјоделски услуги за растително производство;

020202 — земјоделски услуги за сточарство.

Во правниот промет со трети лица РО има целосни овластувања и целосна одговорност.

Работната организација ќе ја застапува Матрин Миленковски, директор, со неограничени овластувања.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи. бр. 27/83. (146)

Окружниот стопански суд во Битола, со решението Фи. бр. 38 од 9. II. 1983 година, на регистарска влошка бр. 633 ја запиша во судскиот регистар промената на лицето овластено за застапување на РО Центар за превенција, лекување и рехабилитација на кардиоваскуларни заболувања — во основање Охрид со следните податоци: Се овластува: прим. д-р Томе Дуданов, в. д. индивидуален работоводен орган да ја застапува организацијата со неограничени овластувања.

Му престанува овластувањето на д. р. Верољуб Василевски.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи. бр. 38/83. (147)

Окружниот стопански суд во Скопје со решението Фи. бр. 275 од 22. III. 1983 година, на регистарска влошка бр. 1-1625 ја запиша во судскиот регистар промената на лицето овластено за застапување на Општинскиот музеј „Митко Зафировски“, Ц. О. — Гевгелија, ул. „Маршал Тито“ бр. 22 со следните податоци: Се брише досегашниот застапник Аврамов Владо, в. д. директор, а се запишува новиот застапник Аврамов Владо, директор, без ограничување.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 275/83. (151)

Окружниот стопански суд во Скопје со решението Фи. бр. 301 од 22. III. 1983 година, на регистарска влошка бр. 1-409-0-0-0 ја запиша во судскиот регистар промената на лицето овластено за застапување на Комбинираната детска установа „Рада Поцева“ — Кавадарци, ул. „Браќа Цунови“ бр. 11-а, со следните податоци: Се брише досегашниот застапник Даница Гечева, директор, а се запишува новиот застапник Камчев Владимир, директор, без ограничување.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 301/83. (152)

Окружниот стопански суд во Скопје со решението Фи. бр. 102 од 28. III. 1983 година, на регистарска влошка бр. 3-1817-0-0-0 го запиша во судскиот регистар основањето и конституирањето на Општинската самоуправна интересна заедница за водостопанство, Ц. О. — Неготино, ул. „Маршал Тито“ бр. 49.

Општинската самоуправна интересна заедница е основана со Самоуправната спогодба на 12. II. 1983 година од 21 основачи.

Основни дејности: 140212 — СИЗ во областа на водостопанството.

Во правниот промет со трети лица Самоуправната интересна заедница истапува во свое име и за своја сметка, а во рамките на овластувањата утврдени со Самоуправната спогодба за нејзиното основање.

За обврските сторени во правниот промет со трети лица, одговара со сите свои средства — целосно.

Лице овластено за застапување е Бојче Јанков, секретар, без ограничување.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 102/83. (153)

СОДРЖИНА

363.	Завршна сметка за извршување на Републичкиот буџет за 1982 година — — — — —	465	376.	Одлука за избор на претседател на Републичкиот општествен совет за стопански развој и економска политика — — — — —	489
364.	Закон за угостителската и туристичката дејност — — — — —	467	377.	Одлука за избор на претседател на Општествениот совет за прашања на општественото уредување — — — — —	489
365.	Закон за вршење на занаетчиска дејност со личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓаните и за занаетчиските задруги — — — — —	476	378.	Одлука за разрешување на секретарот на Републичкиот општествен совет за стопански развој и економска политика — — — — —	489
366.	Закон за определување органи за вршење одредени работи во областа на производството и прометот на опојни дроги — — — — —	484	379.	Одлука на Уставниот суд на Македонија, У. бр. 211/82 од 19 мај 1983 година — — — — —	489
367.	Одлука за именување членови на Комисијата за изготвување предлог за избор на директор на ООЗТ Институт за радиологија „Скопје“ — Скопје — — — — —	485	380.	Одлука на Уставниот суд на Македонија, У. бр. 231/82 од 11 мај 1983 година — — — — —	490
368.	Одлука за именување членови на Комисијата за изготвување предлог за избор на директор на Вишата земјоделска школа во Струмица — — — — —	485	Општи акти на самоуправните интересни заедници		
369.	Одлука за именување членови на Конкурсна комисија за изготвување предлог за именување директор на Заводот за рехабилитација на деца со оштетен слух „Кочо Рацин“, Битола — — — — —	486	СКОПЈЕ		
370.	Одлука за именување членови на Конкурсна комисија за изготвување предлог за избор на директор на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања — — — — —	486	250.	Одлука за определување на производи и услуги од надлежноста на Републиката за кои самоуправните организации и заедници мораат да достават известување за цените на Републиката заедница за работите на цените, заради следење — — — — —	490
371.	Одлука за разрешување и именување претставници на општествената заедница во Советот на ООЗТ Институт за радиологија „Скопје“ — Скопје — — — — —	486	251.	Упатство за содржината на барањето за заверка на ценовниците на производите што првпат се произведуваат, односно на услугите што првпат се вршат и за доставувањето на тие ценовници до Републиката заедница за работите на цените заради заверка — — — — —	492
372.	Одлука за именување директор на Републичкиот фонд за кредитирање на побрзиот развој на стопански недостатоци во развиените краишта — — — — —	487	252.	Упатство за содржината на ценовникот и документацијата што самоуправните организации и заедници ги доставуваат до Републиката заедница за работите на цените заради заверка — — — — —	493
373.	Одлука за насочување на средствата на позитивните разлики што настануваат при промената на цените и при увозот на основните прехранбени производи и преработките од тутун — — — — —	487	253.	Одлука за изменување на Одлуката за определување придонес од доходот и влогот на стапката на придонесот на Републиката самоуправна интересна заедница за железнички сообраќај за финансирање на дел од трошоците на производството и за нормални услови на стопанисување во железничкиот сообраќај — — — — —	494
374.	Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за единствени мерила за проценување на квалитетот на суровиот тутун — — — — —	487			
375.	Наредба за изменување на Наредбата за пропишување на потсетки на уплатните сметки како и за утврдување на збир-				